Poniedziałek, 24 lutego 1936 – Nr. 45 – Cena 10 gr
(Pismo wychodzi w dniu datowania)

Dzień Bydgoski

10 stron
Rok VIII

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ POMORSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA MORSKA - DZIEŃ KOCIEWSKI - GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ CHEŁMIŃSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 205.102.

Prawda o upadłości Pom. Druk. Roln.

Oszczercza kampanja prasy endeckiej znajdzie swój epilog przed Sądem

Pomorska Drukarnia Rolnicza Ska Akc. w Toruniu, w której drukuje się nasze pismo, zgłosiła w dniu 20 bm. upadłość. W zgłoszonym do Sądu wniosku, zarząd drukarni uzasadnia swoją decyzję tą okolicznością, że — aczkolwiek w ostatnim roku rentowność zakładu została przywrócona i bilans za rok 1935 zamknięty został nadwyżką (zyskiem) w sumie zł. 4.007,18, to jednak ciążące na Drukarni stare, z dawnych lat długi i zobowiązania, nie mogą być pokryte z osiąganych w dzisiejszych warunkach nadwyżek bilansowych.

Wydawnictwo nasze nabyło pakiet akcyj Pom. Druk. Rolniczej w połowie grudnia 1929 roku, przyczem stan majątkowy drukarni, zarządzanej wówczas przez p. Nożyńskiego i Karolczaka, przedstawiał się według bilansu **na 31 grudnia 1929 r.** następująco:

Aktywa.

1.	Grunta i nieruchomości .	229.000 zł.
2.	Urządzenie drukarni . .	528.000 zł.
	Razem:	757.000 zł.

Pasywa.

1.	Długi hipoteczne	64.000 zł.
2.	Akcepty (własne weksle) .	265.000 zł.
3.	Banki	153.000 zł.
4.	Wierzyciele	424.000 zł.
	Razem:	906.000 zł.

Bilans zaś z **31 grudnia 1935 r.**, będący podstawą zgłoszenia upadłości Drukarni wykazuje:

Aktywa.

1.	Nieruchomości i grunty .	261.000 zł.
2.	Urządzenie drukarni . .	681.000 zł.
	Razem:	942.000 zł.

Pasywa.

1.	Wierzyciele hipoteczni . .	525.000 zł.
2.	Banki	500 zł.
3.	Wierzyciele	391.000 zł.
	Razem:	916.500 zł.

W sumie długów hipotecznych mieszczą się:

a) długi z roku 1929 w sumie złotych 179.000,

b) dług Banku Gospod. Krajowego w sumie zł. 346.000, zaciągnięty w roku 1931 a zużyty w wysokości zgórą 200.000 zł. na inwestycje w drukarni oraz reszta na amortyzację wierzytelności innych instytucyj prawno-publicznych, jak np. Pomorska Izba Rolnicza.

Z powyższych liczb, opartych na rzeczywistych danych bilansowych, wynika, że:

Pomorska Drukarnia Rolnicza była już w 1929 r. zupełnie chorem przedsiębiorstwem, którego efektywne pasywa wynosiły 906.000 złotych,

że na przestrzeni od 1929 do 1936 roku stan pasywów zwiększono tylko o niespełna 10.000 zł. (dziesięć tysięcy złotych),

że powiększono jednocześnie wartość majątku (aktywów) z 757 tysięcy na 941 tysięcy, czyli o 184 tysiące złotych.

Dodać należy, że w okresie od stycznia 1930 do 31 grudnia 1935 r. drukarnia zatrudniała od 150—300 pracowników fizycznych, suma zaś wypłaconych w tym okresie zarobków robotniczych sięga kwoty 1.534.000 złotych.

Jeszcze jeden moment zasługuje na podkreślenie. Od chwili objęcia prezesury Rady Nadzorczej, zarówno Drukarni jak i Spółdzielni Wydawniczej przez p. mgr. Schaba — ani p. mgr. Schab ani żaden z członków Rady Nadzorczej nie pobrał ani z Drukarni ani z wydawnictwa ani jednego dosłownie grosza pod jakimkolwiek tytułem — a nawet przeciwnie, niektórzy członkowie Rady Nadzorczej świadczyli na rzecz Drukarni grzecznościowe weksle, które obecnie narażają ich na stratę.

Zarząd Pomorskiej Drukarni Rolniczej w osobach p. p.: Sobolewskiego i Tetzlaffa nigdy żadnego wynagrodzenia za prowadzenie przedsiębiorstwa nie pobierał. Natomiast tytułem zwrotu kosztów i dyet otrzymywali członkowie zarządu przeciętnie po około 150 zł. miesięcznie.

Upadłość Pomorskiej Drukarni Rolniczej jest naturalnym skutkiem jej stanu finansowego z roku 1929, którego mimo niezwykle ofiarnych wysiłków ostatniego zarządu nie udało się w ostatnich latach na tyle poprawić, by można było liczyć się z zupełnem uzdrowieniem przedsiębiorstwa.

Pomorska Drukarnia Rolnicza zadłużona jest w naszem Wydawnictwie na około 50.000 złotych; strata tego kapitału niewątpliwie zaciąży na losach naszej Spółdzielni Wydawniczej.

* * *

Z chwilą ogłoszenia upadłości Pomorskiej Drukarni Rolniczej rozpoczęła się w prasie endeckiej istna orgja oszczerstw i insynuacyj.

W tej kampanji wiedzie prym oczywiście organ katarzyńskich paszkwilantów. W nr. 45 „Słowa Pomorskiego“ ukazała się napaść na kierownictwo Pomorskiej Drukarni Rolniczej w artykule p. t.: „Skandaliczne bankructwo“.

Z tego zbioru pospolitych inwektyw, wybieramy niektóre, aby w zestawieniu ze stanem faktycznym, o którym mowa wyżej, tem wyraźniej podkreśliły one poziom endeckiego pisma i moralność jego redaktorów. Oto one:

...„Było to przedsiębiorstwo (Pom. Druk. Roln. — dop. nasz) o obliczu wybitnie partyjnem, kierował niem przecież przywódca sanacji, p. Teofil Schab. Drukowano w niem codzienny organ sanacji pomorskiej, który też w jego lokalach posiadał swe ubikacje redakcyjne i administracyjne“...

...„Spółka Akcyjna „Pomorska Drukarnia Rolnicza“ była chyba jedynem w swoim rodzaju przedsiębiorstwem w Polsce: zadłużała się w tysiące niemal codziennie(!), a równocześnie umiała suto(!) wynagradzać swych zarządzających: była przedsiębiorstwem prywatnem a pełną garścią(!) czerpała kredyty z kas publicznych“...

...„Ważny, bodajże najważniejszy fakt to ten, że za długi zamożnych(!) sanatorów z oficyny „Dnia Pomorskiego“ płacić będzie „szary człowiek“(!) i to każdy podatnik, a nietylko ci, co stracą na akcjach zbankrutowanego przedsiębiorstwa i nietylko ci, co „dobrowolnie“ dawali żyra wekslowe“...

...„Już przed dwoma laty „Pom. Druk. Roln.“ miała długów 1.130.773.53 zł.

Bardziej jednak strasznem jest to, że były instytucje, które udzielały nadal kredytu. Jakie to instytucje? Sądzicie Czytelnicy, że to jacyś dostawcy albo banki prywatne pozwalały sobie w „wysokiem zrozumieniu państwowotwórczej działalności „Dnia Pomorskiego“ tyle ofiar składać na podtrzymanie tej placówki partyjnej? Broń Boże!“...

...„Wszystkie(!) K. K. O., Z. U. P. P. U. i Bank Gosp. Krajowego to instytucje publiczne. Każda strata, poniesiona przez nie, musi być pokryta przez ludność w formie świadczeń publicznych“...

...„Ile tam jeszcze jest przejedzonego przez sanacyjnych rządców grosza publicznego, o tem napiszemy w swoim czasie łącznie z oświetleniem podstaw finansowych i źródła kapitałów obrotowych Pom. Spółdzielni Wydawniczej, która jest wydawcą „Dnia Pomorskiego“, a której zarządcami prawnymi są ci sami pp. Sobolewski i Tetzlaff.

Jeden z członków zarządu zbankrutowanej placówki sanacyjnej, interpelowany w tych dniach o sprawę upadłości, lekkiem sercem oświadczył, że nie jest tak źle, bo „ufundowane zostanie nowe wydawnictwo na zdrowych podstawach finansowych“. Oto niefrasobliwość sanatora, któremu się świetnie(!) powodziło w zbankrutowanem przedsiębiorstwie! Oto moralność takiego pana, który przejadł w swem przedsiębiorstwie ponad miljon(!) obcych, publicznych pieniędzy w okresie, gdy ludność ugina się pod ciężarem ratowania finansów publicznych!“...

...„Kto chce wygodnie żyć, niechaj sam sobie zapracuje a nie tuczy się funduszami, z takim trudem łożonemi przez umęczoną kryzysem ludność na rzecz państwa i jego instytucyj publicznych“...

Chyba wystarczy...

Wyznawaliśmy zawsze i wyznajemy zasadę nieosłaniania i nieukrywania niczego. Nic też w tej sprawie nie mamy do ukrycia. Gotowi jesteśmy z każdym i w każdej chwili podjąć rzeczową, na faktach opartą i na kulturalnym poziomie stojącą dyskusję.

Każdy jednak przejaw korsarstwa prasowego na tle tej sprawy spotka się z naszej strony z należną mu reakcją.

Oświadczenie

W związku z oszczerczym artykułem „Słowa Pomorskiego“ p. t. „Skandaliczne bankructwo“, zamieszczonym w N-rze 45 z dnia 23 b. m., oświadczamy, że występujemy przeciw redakcji tego pisma na drogę sądowo-karną.

Toruń, dnia 23. 2. 1936 r.

(—) **Teofil Schab**
(—) **Kazimierz Sobolewski**
(—) **Henryk Tetzlaff.**

Oświadczenie

W związku z oszczerczym artykułem „Gońca Warszawskiego“ p. t.: „Upadłość sanacyjnego pisma — Jak się dysponuje publicznemi funduszami na Pomorzu“, zamieszczonym w N-rze 52 tego pisma z dnia 22 b. m. oświadczamy, że występujemy przeciw redakcji „Gońca Warszawskiego“ na drogę sądowo-karną.

Toruń, dnia 23. 2. 1936 r.

(—) **Kazimierz Sobolewski**
(—) **Henryk Tetzlaff.**

Sprostowanie kłamstw pism endeckich

Zarząd Pomorskiej Spółdzielni Wydawniczej, będącej wydawcą naszego pisma, wystosował do redaktora odpowiedzialnego **„Gońca Warszawskiego“** p. Władysława Woroszyńskiego, następujące sprostowanie:

Na podstawie obowiązujących przepisów prasowych, w związku z artykułem p. t. „Upadłość sanacyjnego pisma — Jak się dysponuje publicznemi funduszami na Pomorzu“, czasopisma „Goniec Warszawski“ nr. 52 z dnia 22 lutego 1936 r. prosimy o zamieszczenie następującego sprostowania na tej samej stronie i temi samemi czcionkami, jak wymieniony wyżej artykuł:

Nieprawdą jest, że „jest to już drugie bankructwo“ „Dnia Pomorskiego“.

Natomiast prawdą jest, że „Dzień Pomorski“ nigdy nie bankrutował i dotąd upadłości swej nie zgłosił.

Nieprawdą jest, że „upadłą obecnie Spółdzielnię stworzono w r. 1933“.

Natomiast prawdą jest, że Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza, będąca wydawcą „Dnia Pomorskiego“, założona została w r. 1929.

Nieprawdą jest, że „przez upadłość „Dnia Pomorskiego“ poszkodowany będzie głównie Skarb Państwa“, z którego wydawnictwo nasze czerpało jakoby „ogromne pożyczki“.

Natomiast prawdą jest, że wydawnictwo nasze nigdy od Skarbu Państwa żadnych pożyczek nie zaciągało.

Nieprawdą jest, że „Fundusz Pracy i Bezrobocia“ skreślił naszemu wydawnictwu przed dwoma miesiącami 18.000 złotych.

Natomiast prawdą jest, że Fundusz Pracy nigdy naszemu wydawnictwu żadnych sum nie skreślał.

Nieprawdą jest, że „K. K. O. powiatu wąbrzeskiego udzieliła wydawnictwu 18 tys. kredytu, K. K. O. województwa pomorskiego 50 tys. zł. W woj. pomorskiem jest nie wiele Pow. Kas Oszczędności, w którychby „Dzień Pomorski“ nie był zadłużony na kilka, a nawet kilkadziesiąt tysięcy zł.“

Natomiast prawdą jest, że na około 40 Komunalnych Kas Oszczędności, istniejących na terenie Pomorza, wydawnictwo nasze zadłużone jest w 9 K. K. O., przyczem łączna suma tego zadłużenia nie przekracza 30.000 zł.

Nieprawdą jest, że „członkowie redakcji i administracji tego pisma pobierali sute wynagrodzenia, jakich się dziś w żadnem piśmie na prowincji nie spotyka“.

Natomiast prawdą jest, że wynagrodzenie członków redakcji „Dnia Pomorskiego“ jest naogół niższe od przyjętego przez Syndykat Dziennikarzy minimum wynagrodzenia dziennikarskiego. — Personel administracyjny zaś wynagradzany jest wedle norm przeciętnie przyjętych w przedsiębiorstwach handlowych na prowincji.

* * *

Takie samo sprostowanie Zarząd Pomorskiej Spółdzielni Wydawniczej wysłał do redaktora odpowiedzialnego „Kurjera Poznańskiego“, który w Nr. 90 z dnia 23 b. m. wydrukował analogiczny artykuł p. t. „Bankructwo Dnia Pomorskiego“, opuszczając w nim jednak oszczercze inwektywy personalne pod adresem członków Zarządu Spółdzielni.

Pracą konstruktywną budować przyszłość

Przemówienie p. prof. Święłosławskiego, Min. Wyznań i Oświecenia Publ.

Piątkowe plenarne posiedzenie Sejmu poświęcone było debacie szczegółowej nad preliminarzem **budżetowym Min. Wyznań Rel. i Ośw. Publ.**

Po przemowieniu referenta posła Poniatowskiego minister WR. i OP. **prof. Święłosławski** wygłosił dłuższe przemówienie programowe hucznie oklaskiwane na ławach poselskich.

Na wstępie p. minister określił swe stanowisko wobec resortu, który objął niedawno i zaznaczył, że racja stanu wymaga, aby w należyty sposób ocenić i wykorzystać wszystkie wysiłki, prace i posunięcia poprzednie, które wniosły nowe, trwałe elementy do życia państwowego. P. minister **realizować będzie z całą skrupulatnością reformę szkolną,** zakrojoną na wielką skalę. przestrzegając ustaw, które stanowią obecnie podstawę prawną na tym odcinku. Nie będzie zbyt pospiesznych zmian tam, gdzie weszły świeżo w życie nowe ustawy a przedewszystkiem w szkołach akademickich. Chodzi nietylko o należyte przygotowanie fachowe młodzieży, o rozkwit badań naukowych i przygotowanie młodych pracowników naukowych, ale **również o utrzymanie ładu i porządku w uczelniach akademickich.**

Młodzież dzisiejsza przygotowywać się winna do przyszłej **służby dla Państwa** z należną pogodą ducha ponieść te ofiary, które w rozwoju przeznaczeń naszej ojczyzny spaść na nią musiały. Wraz z przyjęciem tych linij wytycznych na ministerstwo spadają wielkie obowiązki Pracując harmonijnie z innemi resortami, dążyć będziemy do tego, aby w związku z geograficznemi i strukturalnemi osobliwościami naszego Państwa **stworzyć na wszystkich jego połaciach mocne i zwarte ośrodki polskiej kultury narodowej,** dostosowane do charakteru danej części kraju.

Każde dziecko znaleźć się musi w szkole

Sytuacja, w jakiej znalazło się ostatnio **szkolnictwo powszechne,** musi wywołać **poważne zaniepokojenie,** nietylko z punktu widzenia naszej przyszłości kulturalnej, ale także **realnych interesów obrony Państwa.**

Za jeden z **pierwszych obowiązków społecznych** p. minister uważa **dążenie do tego, by każde dziecko znalazło się w szkole** i szkołę tę skutecznie ukończyć mogło. W tym kierunku poszedł wniosek rządowy. przyjęty przez komisję, o powiększenie budżetu ministerstwa o 7 miljonów 800 tysięcy. Dotychczasowe zarządzenia takie, jak zwiększenie etatów i godzin sprawy w rzeczywi-

Minister Święłosławski

stości nie rozwiąże. Ministerstwo uczyni jednak wielki wysiłek, aby przez powiększenie etatów przyjść z pomocą okręgom szkolnym, które tego szczególnie potrzebują.

Troska o byt nauczyciela

Troskę o szkołę powszechną musimy łączyć bezpośrednio z troską **o byt jej powszedniego pracownika nauczyciela,** zdając sobie sprawę z wielkiego kapitału wartości, jakie wnosi w nasze życie społeczne nauczyciel pracujący w najprymitywniejszych nieraz warunkach. Doniosłość tego zagadnienia doceniana jest w całej rozciągłości przez rząd, czego wyrazem jest **utrzymanie awansu automatycznego.**

Realizacja ustawy ustrojowej w zakresie szkolnictwa powszechnego **postępuje konsekwentnie naprzód.** Publiczne szkolnictwo powszechne pod względem organizacji, programu i poziomu winno nietylko zapewniać szerokim masom społecznym niezbędne minimum przygotowania do życia obywatelskiego, ale także dawać możność dzieciom odpowiednio uzdolnionym przejścia do szkół wyższych stopni, do akademickich włącznie. Ministerstwo dołoży wszelkich starań, aby **pobudzić czynniki społeczne do intensywnej pomocy** w tym względzie, zagadnieniem bowiem doniosłej wagi państwowej jest **należyte wykorzystanie wszystkich jednostek uzdolnionych** i umożliwienie im osiągnięcia najwyższego poziomu wykształcenia.

Szkolnictwo średnie

Przechodząc do zagadnienia **szkół średnich,** pan minister wskazał na **nierównomierne rozłożenie szkół państwowych,** które w znacznie większej stosunkowo liczbie znajdują się w województwach południowych i zachodnich, niż w centralnych i wschodnich.

Z tego faktu wynika dla państwa konieczność roztoczenia **intensywniejszej opieki nad szkołami prywatnemi i nauczycielstwem,** które i tak przeżywa już ciężki kryzys materjalny z powodu zmniejszenia się opłacalności szkół prywatnych.

W szkolnictwie średniem realizacja ustawy ustrojowej postępuje prawidłowo naprzód. Utrzymana będzie **zasada, że im wyższy poziom nauczania, tem program musi być elastyczniejszy** i tem większa swoboda nauczycieli i autora podręcznika.

Licea pedagogiczne i szkoły zawod.

W zakresie kształcenia przyszłych nauczycieli szkół powszechnych pracę rozpoczęto od opracowywania sieci liceów pedagogicznych i projektu wytycznych programu tych zakładów.

Realizacja ustawy w zakresie szkolnictwa zawodowego prowadzona jest z wielkim nakładem pracy, należycie bowiem zorganizowane szkoły zawodowe, uwzględniające istotne potrzeby nowoczesnego organizmu gospodarczego oraz obrony kraju muszą odgrywać poważną rolę w kształtowaniu życia gospodarczego i podnoszeniu kultury materjalnej Państwa.

W stanie szkolnictwa ogólno-kształcącego, o ile chodzi o **szkolnictwo mniejszościowe,** zaznacza się ostatnio poprawa w kierunku urealnienia możliwości **znalezienia wspólnej płaszczyzny porozumienia.** W związku z nowemi prawami, którym dał wyraz w swem przemówieniu p. premjer, sprawa znalezienia najlepszych warunków współpracy na tem polu musi być rozwiązana pomyślnie.

Rozwój szkolnictwa akademick.

Palące zagadnienia rozwoju **szkolnictwa akademickiego** ogólno-kształcącego i zawodowego od szeregu lat odsuwały na plan dalszy podjęcie systematycznej planowej pracy nad rozwojem nauki i kultury w rozmiarach wymaganych zarówno przez rozwój kulturalny i ekonomiczny kraju, jak i przez wzgląd na jego siły obronne. **Czas jest najwyższy by uczyniony został wysiłek zbiorowy, aby doprowadzić do rozkwitu naukę i kulturę.** P. minister spodziewa się, że w łonie harmonijnie dziś pracujących najwyższych towarzystw naukowych powstanie ciało zbiorowe, utworzone z wybitnych specjalistów, którzy gotowi będą służyć swoją znajomością rzeczy w każdej sprawie. Niewątpliwie przytem najpoważniejszą rolę w tej pracy odegrają profesorowie szkół akademickich.

Skolei p. minister przeszedł do scharakteryzowania **budżetu działu sztuki,** poczem zajął się obszerniej **zagadnieniem wyznań** w Polsce, które omówił na tle prac ministerstwa w tej dziedzinie.

Pobudzić do pracy wszystkie siły narodu

Po tem nakreśleniu programu prac ministerstwa w poszczególnych dziedzinach. p. minister stwierdził. że program ten wymaga **szeregu lat wytrwałej i systematycznej pracy.** Aby to zadanie mogło być spełnione, należy **pobudzić do pracy wszystkie żywe siły narodu,** należy zrzucić z siebie uczucie depresji, apatji, zgorzkniałego pesymizmu. a na to miejsce wzniecić uczucie zdrowego życiodajnego optymizmu i wiary we własne siły. Czas już najwyższy, aby cały naród zrozumiał, że budować przyszłość można tylko pracą konstruktywną. Niestety zbyt często widzimy **przejawy destrukcyjnej działalności zabijającej wszelki twórczy poryw narodu.** Odczuwamy to szczególnie na odcinku młodzieży akademickiej, gdzie **niszczy się systematycznie poziom wysokiej etyki, prawdziwej moralności i rzetelnych uczuć humanitarnych.**

Pan minister zakończył swe przemówienie zapewnieniem, że będzie dążył do stworzenia warunków. umożliwiających przygotowanie przyszłych obywateli polskich do **ich zaszczytnej misji twórczej pracy nad udoskonaleniem bytu naszego narodu.** Ale wytężona ta praca ministerstwa i zespołu nauczającego pójdzie na marne, jeśli szerokie masy społeczeństwa nie zrozumieją, **że należy przełamać, zniszczyć i usunąć te nastroje psychiczne, które nie mają nic wspólnego z konstruktywną twórczą pracą.**

Łamiemy bierność i niewiarę

w lepszą przyszłość szkoły polskiej

Dyskusja nad budżetem Ministerstwa W. R. i O. P. w komisjach Izb Ustawodawczych była charakterystyczna z tego względu: pozwala ona na przeprowadzenie „linji podziału" pomiędzy czynnikami społecznemi, reprezentowanemi w naszym parlamencie. Z jednej strony — olbrzymia większość — czynniki, rozumiejące rolę oświaty dla rozwoju Polski, przepojona szczerą i głęboką troską o los szkoły i rzeczywiste udostępnienie jej najszerszym warstwom społeczeństwa. Z przeciwnej strony głosy — na szczęście pojedyńcze — tych, którzy bądź nie znają gruntownie dzisiejszej szkoły i nierozumieją państwowej oraz społecznej funkcji oświaty powszechnej, lub też są wyrazicielami poglądów reakcji, jawnego lub zamaskowanego wstecznictwa.

Władze szkolne, na czele z Panem Ministrem W. R. i O. P., stanęły zdecydowanie w obronie oświaty, zapowiadając jaknajdalej idącą w ramach dzisiejszych możliwości pomoc dla szkoły i nauczyciela.

Suma **7 miljonów 800 tysięcy złotych,** o którą powiększono budżet Ministerstwa W. R. i O. P., jest nietylko doraźną pomocą, pozwalającą na umieszczenie w szkole 120—150 tysięcy dzieci, lecz posiada głębszą wymowę. **Jest** to pierwsze od czasu rozpoczęcia się kryzysu gospodarczego przełamanie dotychczasowej, beznadziejnej bierności w stosunku do palących potrzeb oświaty. **Jest to** jednocześnie dowód dla społeczeństwa i nauczycielstwa, że rozpoczęcie akcji ratunkowej dla szkoły jest możliwe, że może być lepiej na zagrożonym froncie oświatowym.

Minister Jaszczołt o opiece społecznej

Dyskusja nad budżetem Ministerstwa Opieki Społecznej w Sejmie

Rekordowa ilość, bo przeszło **trzydziestu mówców** przewinęła się w sobotę przez trybunę sejmową, dyskutując **nad budżetem Min. Opieki Społecznej,** a następnie **nad budżetem emerytur i rent.**

Słusznie podkreślił referent budżetu Opieki Społ., **pos. Tomaszkiewicz,** że zasada zysku musi być ograniczona względami na interes publiczny.

Państwo nie może sobie pozwolić na luksus pozostawienia tych spraw swobodnej grze sił.

Dopóki świat pracodawców nie zrozumie, mówił referent, głęboko tej konieczności, **Państwo musi spełniać rolę kontrolera.** Państwo nie może służyć bynajmniej interesom jednej warstwy. Podstawą zorganizowania życia jest doscyplina i podporządkowanie interesów jednostek interesom ogółu.

Debata wykazała, **że przed ministerstwem stoi olbrzymi zakres pracy, niewspółmierny do rozporządzalnych środków finansowych.**

Głos zabrał p. min. Jaszczołt.

ZAGADNIENIE BEZROBOCIA.

Na wstępie swego długiego przemówienia p. minister poruszył **zagadnienie bezrobocia.**

Zagadnienie to, zdaniem p. ministra, spowodowane jest nie przyczynami konjunkturalnemi, lecz bezrobocie u nas posiada charakter strukturalny. Mimo olbrzymich potrzeb w tej dziedzinie udało się zachować robotnikom zabezpieczenie od bezrobocia. a pracownikom umysłowym ubezpieczenie na wypadek braku pracy.

Co do formy łagodzenia skutków bezrobocia, to Rząd zerwał z formą pomocy bezrobotnym, a uznał za lepszą formę walki z bezrobociem dostarczenie zatrudnienia.

Mówiąc o młodzieży bezrobotnej, p. minister zwrócił uwagę na fakt, że w najbliższych latach **bezrobocie wśród młodzieży będzie się zwiększać,** tak, że w roku 1941 możemy przewidywać **przeszło 3 miljony młodzieży** w wieku lat od 16 do 19.

UMOWY ZBIOROWE W PRZEMYŚLE I HANDLU

Następnie p. minister zapowiedział wniesienie do Sejmu projektu ustawy o umowach zbiorowych w przemyśle i handlu.

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Dłuższy ustęp swoich wywodów p. minister poświęcił **ubezpieczeniom społecznym.**

— Wypłacamy obecnie renty około 350.000-om osób na sumę około 130 miljonów zł. — mówił p. minister. — Zaopatrzenia dla starców, wdów i sierot, które zostały wprowadzone przed dwoma laty pobiera 28.000 osób.

W związku z ogólną akcją odciążenia szerokich warstw ludności **ubezpieczenia społeczne poniosły bardzo duże ofiary.**

Składki zmniejszono o 5 miljonów rocznie, jeśli chodzi o ubezpieczenia chorobowe. W ubezpieczeniach długoterminowych składki zmniejszono o 30 milj. rocznie. Ostatnio — powiada p. minister — rozpowszechniano alarmujące wiadomości o stanie finansowym ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych. Działanie kryzysu gospodarczego odbiło się silnie na tym funduszu, nie grozi to jednak brakiem **środków na wypłatę świadczeń.** Ubezpieczenie to jednak wykazuje **pewien deficyt techniczny.**

By doprowadzić ubezpieczenia **do równowagi należy albo podwyższyć składki,**

Minister Jaszczołt

albo obniżyć świadczenia, lub też **zastosować równomiernie oba te środki. Wszyst-**

kie te możliwości są obecnie rozpatrywane w ministerstwie opieki. Również problem przywrócenia samorządu instytucyj ubezpieczeniowych dojrzewa do stopniowej realizacji.

SPRAWA FUNDACJI HR. POTOCKIEGO

Następnie p. minister omówił zagadnienie opieki społecznej i kwestję fundacyj.

Co do fundacji ś. p. Jakóba Potockiego, to p. minister oświadczył, że **nie posiadając żadnych uprawnień w stosunku do wykonawców testamentu, gdyż uprawnienia te należą do sądu, pilnie czuwa nad szybkiem zrealizowaniem tego zapisu.**

OŚRODKI ZDROWIA WE WSZYSTKICH POWIATACH

W końcu swego przemówienia p. minister omówił kwestję opieki nad matką i dzieckiem oraz sprawę ośródków zdrowia.

Zdaniem p. ministra ogólna ilość ośrodków zdrowia powinna dojść u nas do tysiąca, licząc po kilka na powiat. Obecnie idziemy w tym kierunku, gdyż w ostatnich czasach powstają coraz częściej ośrodki zdrowia po wsiach.

W poniedziałek debata nad budżetem Min. Spraw Wewnętrznych i Zagranicznych.

Lista historycznych miejsc gdzie działał, pracował i walczył Marsz. Piłsudski

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego pod przewodnictwem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej komunikuje:

Zgodnie z zapowiedzią — Naczelny Komitet ustalił już tymczasową listę historycznych miejsc, gdzie działał, pracował, walczył i dowodził operacjami wojennemi Marszałek Piłsudski. Jak wiadomo, Naczelny Komitet, mający na celu zjednoczenie wysiłków całego społeczeństwa dla uczczenia Marszałka przez dzieła o znaczeniu ogólno-narodowem, postawił sobie również za zadanie utrwalenie choćby najdrobniejszych śladów Marszałka na polskiej ziemi. Wszystkie te ślady życia i pracy Marszałka, jako część wielkiej historycznej tradycji narodu, winny być upamiętnione i przekazane następnym pokoleniom. Wszędzie tam, w tych miejscach, po całej Polsce rozsianych, gdzie w mozole pracy i myśli Marszałka rodziła się wielkość Ojczyzny i gdzie padały Jego rozkazy, skromny kamień lub wmurowana tablica, czy obelisk, przekazą miejsce pamięci przyszłych pokoleń.

Organizacją utrwalenia ustalonych przez Naczelny Komitet miejsc historycznych winny zająć się na swych terenach komitety wojewódzkie bezpośrednio, lub też przy pomocy komitetów lokalnych. Do nich również należy przestrzeganie, by wznoszone pomniki miały formy proste i charakter monumentalny. Najbardziej celowemi pomnikami są: tablica granitowa, lub bronzowa na budynkach, możliwie zaś okazały głaz w polu lub parku miejskim, a prosty obelisk z ciosanego kamienia w miastach. Odpowiednie napisy i otoczenie z długowiecznych drzew uzupełniają to dzieło.

Stosownie do uprzednich zapowiedzi, sekcja artystyczno-techniczna Naczelnego Komitetu wykańcza właśnie opracowywanie zasadniczych typów tego rodzaju kamieni, obelisków i tablic i wzory ich roześle w najbliższym czasie do dyspozycji komitetów wojewódzkich i lokalnych.

Trwała opieka nad utrwalonemi w ten sposób śladami pracy historycznej Marszałka i żołnierza polskiego powierzona zostanie uroczystym aktem w dniu poświęcenia pomników lokalnym organizacjom młodzieżowo - wychowawczym. Obowiązkiem tych organizacyj będzie dbałość o utrzymywanie pomników w należytym porządku, wystawianie przy nich wart honorowych w dniach uroczystości i świąt, oraz pouczanie swych członków o historji upamiętnionego wydarzenia.

Naczelny Komitet zaznacza, że lista miejsc, które zostaną upamiętnione, nie jest jeszcze całkowita, ustalanie bowiem miejscowości i dat, kiedy przebywał w nich Marszałek, nie należy do rzeczy łatwych i w pracy swej Komitet napotyka na poważne trudności. Dlatego też Naczelny Komitet nie krępuje wcale inicjatywy obywatelskiej w dalszem ustalaniu miejsc, nie wymienionych w podanej liście, lub w bliższem określaniu wymienionych, pod warunkiem jednak przesłania odpowiednio udokumentowanego wniosku do Komitetu Naczelnego przez właściwe komitety wojewódzkie.

Bramy wlotowe
Rozporządzenie o miejscach przelotu nad granicami Polski

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało rozporządzenie, wyznaczające **miejsca przelotu granic Państwa polskiego przez statki powietrzne,** przylatujące do Polski, odlatujące z Polski lub przelatujące tranzytem ponad terytorjum polskiem.

Rozporządzenie określa dokładnie miejsce przelotu granic, zwane **„bramami wlotowemi"** na granicy polsko - niemieckiej, polsko - czechosłowackiej, polsko - łotewskiej, polsko - rumuńskiej oraz pomiędzy Polska i W. M. Gdańskiem.

Piloci, nieprzestrzegający wyznaczonych **„bram wlotowych"** mogą być na podstawie rozporządzenia pociągnięci do odpowiedzialności karnej za nielegalne przekroczenie granicy.

10.500 awansów urzędniczych we wszystkich działach administracji państwowej

Prezes Rady Ministrów Zyndram-Kościałkowski zarządził dokonanie w marcu b. r. awansów we wszystkich działach administracji państwowej i przedsiębiorstwach państwowych.

Awanse obejmą około **10.500 osób.** Są one wyrazem tendencyj Rządu do przywrócenia **normalnego ruchu służbowego,** zahamowanego w ciągu ostatnich paru lat. Awanse te zostały dokonane zgodnie z zapowiedzią P. Premjera dzięki przewidzianym już w ciągu ostatnich 4-ch miesięcy oszczędnościom budżetowym i znajdą **całkowite pokrycie w przewidzianych w preliminarzu budżetowym na rok 1936-37 kredytach osobowych.**

W **pierwszym rzędzie** uwzględnieni będą przy awansach **funkcjonarjusze w najniższych grupach uposażenia** — na grupy **wyższe** przypada w całej administracji państwowej **niecałe 200 awansów** (w tem 7 osób awansuje do 4-tej grupy uposażenia, 40 osób do 5-tej grupy uposażenia, 140 osób do 6-tej grupy uposażenia.)

O awansach decydują wyłącznie za**sługi i kwalifikacje** oraz przydatność służbowa, przyczem przeważna część awansów przewidziana jest dla funkcjonarjuszów zatrudnionych poza Warszawą.

Posko-niemiecka konferencja w sprawach kolonij letn.
W roku 1936 przybędzie do Polski 4.000 dzieci polskich z Niemiec

W dniu 18 lutego br. odbyła się — tym razem w Warszawie — coroczna konferencja polsko-niemiecka w sprawie kolonij letnich, które zainteresowane organizacje w obu państwach organizują dla dzieci polskich z Niemiec i niemieckich z Polski.

Po dłuższej dyskusji na temat wymiany w roku ubiegłym ustalono zasady i szczegóły tegorocznej akcji. **Ilość dzieci polskich, jaka przybędzie z Niemiec do Polski na kolonje letnie, wyniesie 4.000.** Przygotowaniem kolonij w Polsce zajmie się w najbliższym czasie Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech.

Rozruchy w Hiszpanji

Dla przywrócenia spokoju na ulicach Madrytu użyć musiano oddziałów policji. Na zdjęciu widzimy panikę wśród demonstrów na widok zbliżającej się „guarda civile".

Ostateczne rozwiązanie Stronnictwa Narodowego na Śląsku
za zagrażanie spokojowi, porządk. i bezpiecz.

Zarządzeniem władz została z dniem 20 lutego ostatecznie rozwiązana uprzednio już zawieszona organizacja p. n. Zarząd wojewódzki (okręgowy) Stronnictwa Narodowego w Katowicach wraz ze wszystkiemi komórkami organizacyjnemi na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, ponieważ dalsze jej istnienie i działalność zagrażały spokojowi, porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu.

Pierwszy rejs polski do Ameryki połudn.
S/S „Pułaski" wyruszy w podróż 28 bm.

Dn. 25 bm. powraca do Gdyni **S/S „Pułaski",** który w stoczni pod Kopenhagą poddany był gruntownej przebudowie. Dn. **28 bm.** statek wyruszy **w inauguracyjny rejs do Południowej Ameryki.**

Obecnie w Hotelu Emigracyjnym w Warszawie przebywa szereg emigrantów, którzy przyjechali z prowincji do stolicy, aby załatwić formalności, związane z wyjazdem. Są to **pierwsi pasażerowie nowej linji polskiej południowo-amerykańskiej.**

Sławne dzieje jazdy polskiej odżyją
w „salach kawalerji" na Wawelu

Jak wiadomo, **kawalerja polska** postanowiła **odnowić własnym kosztem 3 komnaty zamkowe, które nosić będą nazwę „sal kawalerji".**

Na cel ten przeznaczono 3 komnaty na pierwszem piętrze w skrzydle północnem zamku, przyczem największa z nich będzie w przyszłości miejscem **uroczystego zaprzysięgania absolwentów szkół kawalerji,** łącznie zaś z 2 pozostałemi salami tworzyć będzie komnaty, poświęcone pamięci **sławnych dziejów jazdy polskiej.**

Ostatnio komitet wykonawczy odnowienia **„sal kawalerji polskiej"** ogłosił **konkurs na projekty dekoracji tych komnat.** Według planu, w oknach umieszczone zostaną **witraże** z postaciami wodzów i hetmanów, w ościeżach okien projektowane jest ustawienie **6 alabastrowych urn** z ziemią z pobojowisk. Ściany i sufit głównej komnaty pokryte zostaną **polichromją,** przyczem, w myśl życzeń komitetu, malowidła mają być plafonowe, alegoryczne, apoteozujące **historję kawalerji polskiej.**

Dla uczestników konkursu wyznaczono 3 nagrody: 1) 3.000 zł., 2) 2.000 zł., 3) 1.000 zł. Konkurs zamknięty zostanie 1 czerwca **b. r.**

GŁOSY I ODGŁOSY.

„Der Deutsche in Polen" o wizytach ministrów niemieckich

Na marginesie wizyt niemieckich mężów stanu w Polsce tygodnik niemiecki **„Der Deutsche in Polen"** przynosi w ostatnim numerze charakterystyczne dla nurtujących mniejszość niemiecką w Polsce prądów uwagi.

Zwróciwszy nasamprzód specjalną uwagę na osobę ministra sprawiedliwości Rzeszy, „Der Deutsche in Polen" wyraża przekonanie, że w chwili obecnej minister Frank patrzy niewątpliwie inaczej na Polskę, niż wtedy, kiedy stawał w obronie hitlerowców z Potempy na Śląsku, morderców Polaka śp. Piecucha, i kiedy dla ich obrony użył argumentu, że wytoczony im proces niema żadnej racji bytu, gdyż w danym wypadku chodzi tylko o... Polaka.

„Trzecia Rzesza — pisze dalej cytowane pismo — kokietuje Polskę... Państwo Adolfa Hitlera nie wiele może ofiarować państwu Piłsudskiego. Gospodarczo jest ono słabsze od wszystkich innych większych państw... Groźby nawrotu Niemiec do minionych czasów przyjaźni ze Sowietami, dające się dostrzec poza plecami polityki dr. Schachta, ze względu na trudności w realizacji nie mogą dzisiaj nikogo odstraszyć. Trzecia Rzesza w rzeczywistości nie posiada — poza ułożeniem dobrych stosunków z Polską — innych podstaw dla swej polityki wschodniej. Tymczasem Polska ma — obok nowej przyjaźni z Berlinem, zaakcentowanej wizytą ministra Göringa — jeszcze sojusz z Paryżem. I w tem tkwi przewaga taktyki Warszawy nad taktyką Berlina".

Uwagi powyższe kończą się sprecyzowaniem stanowiska mniejszości niemieckiej w Polsce w obliczu tak zarysowanych stosunków między obu państwami. „Niechaj inni błądzą pomiędzy wygrywaniem atutów narodowo-socjalistycznych oraz niegodną polityką rezygnacji. My zato w oparciu o moralne zasady jak również oceniając trzeźwo sytuację, dążyć będziemy do wykonywania naszych obowiązków jako obywatele **Państwa Polskiego narodowości niemieckiej."**

Oznaki poprawy

Sytuacja gospodarcza Polski w oświetleniu Banku Gospodarstwa Krajowego

Położenie gospodarcze Polski w roku ubiegłym cechowały **objawy polepszenia działalności gospodarczej**, szczególnie w dziedzinie produkcji przemysłowej. Ruch zwyżkowy tej produkcji był wprawdzie słabszy, niż w roku 1934, jednak wskaźnik zatrudnienia przemysłu podniósł się o kilka procent zbliżając się pod koniec roku prawie do 70 proc. stanu z 1928 r. Głównym impulsem zwiększonej wytwórczości przemysłu był **wzmożony ruch inwestycyjny**, który przybrał poważniejsze natężenie szczególnie w budownictwie oraz w dziedzinie publicznych robót inwestycyjnych, zwłaszcza około budowy i naprawy dróg komunikacyjnych. Wzrost zatrudnienia przemysłu był jedną z głównych przyczyn zwiększonego przywozu towarowego z zagranicy, podczas gdy wywóz niektórych towarów z Polski doznał pogorszenia pod wpływem wzrastających utrudnień w wymianie międzynarodowej.

Również w rolnictwie wystąpiły w ciągu ub. roku **oznaki poprawy warunków zbytu** niektórych wytworów gospodarstw wiejskich, co w połączeniu z akcją oddłużeniową oraz ulgami w zakresie świadczeń publicznych przyniosło pewne odciążenie trudnej sytuacji rolnictwa, wzmagając zdolność nabywczą rolników dla produktów przemysłowych.

W dziedzinie pieniężno - kredytowej **narastanie rezerw kapitałowych** doznało w drugiej połowie ub. roku poważniejszego osłabienia wskutek trudności budżetowych Państwa. Przyrost wkładów w instytucjach finansowych był mniejszy, wskutek czego banki nie mogły rozwinąć szerszej działalności kredytowej. Proces uzdrawiania stosunków kredytowych poczynił jednak dalsze postępy, o czem świadczy lepsza wypłacalność kredytobiorców i mniejsza liczba upadłości w przemyśle i handlu.

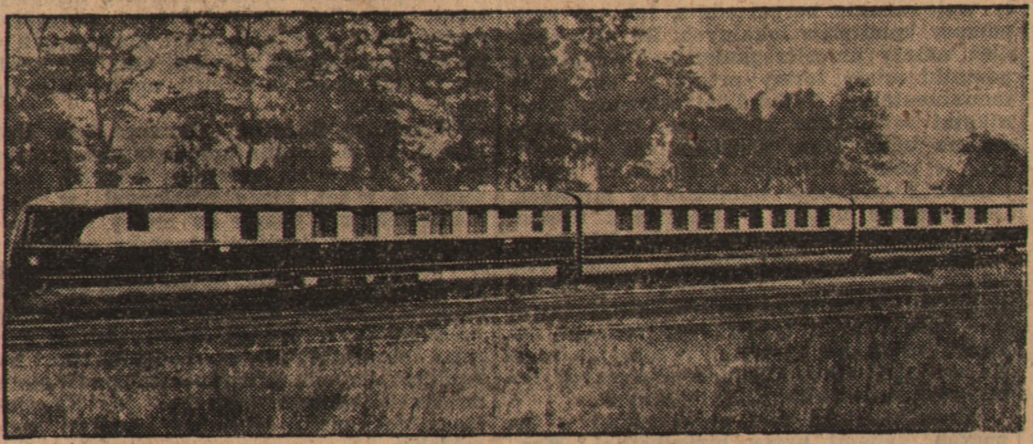
Mniej natomiast korzystnie kształtował się **stan finansów państwowych** po wyczerpaniu w poprzednich dwóch latach wpływów z Pożyczki Narodowej. Poważne bowiem deficyty budżetowe, pokrywane w drodze operacyj kredytowych, zaczęły coraz dotkliwiej ciążyć na życiu gospodarczem, uszczuplając jego środki obrotowe i zasoby kapitałowe, tak niezbędne dla rozwinięcia większej działalności inwestycyjnej. **Przeprowadzone jednak w końcu roku zarządzenia pozwoliły Rządowi na przedłożenie na rok 1936-37 preliminarza budżetowego realnie zrównoważonego oraz uzasadniają nadzieję, że zupełna równowaga w gospodarce państwowej zostanie osiągnięta w najbliższych miesiącach.** Należy stwierdzić iż już w grudniu r. ub. akcja rządowa nad zrównoważeniem budżetu oraz inne zarządzenia gospodarcze, wydane na podstawie pełnomocnictw, wywarły korzystne wpływ na stan rynku pieniężnego. **Znaczniejszy wzrost wkładów w grudniu r. ub. zwiększył płynność instytucyj finansowych.**

Spadek zatrudnienia wystąpił pod koniec roku ub. w gałęziach przemysłu przetwórczego, pracującego dla budownictwa. Ograniczenia przeprowadziły również pod koniec roku ub. fabryki włókiennicze i odzieżowe, co spowodowało zmniejszenie pracy w niektórych działach wyrobów chemicznych. W przemyśle spożywczym dał się odczuć **spadek zatrudnienia po zakończeniu kampanij cukrowych.** Ze względu na obniżony zbyt na rynku wewnętrznym nastąpił spadek produkcji w przemyśle węglowym oraz w hutnictwie żelaznem.

Ogólny stan zatrudnionych robotników w przemyśle pozostał jednak wyższy niż przed rokiem; **liczba zarejestrowanych bezrobotnych, mimo silniejszego wzrostu sezonowego, była w dalszym ciągu mniejsza, niż na początku 1935 roku.**

Ogólny **obieg pieniężny w Polsce pod koniec roku ub. zwiększył się w porównaniu z 1934 r. o 46,2 milj. zł.**, gdyż obok wzrostu misji banknotów podniósł się stan obiegającego bilonu łącznie z monetami srebrnemi o 20,1 milj. zł. W grudniu nastąpił w porównaniu z miesiącem poprzednim spadek obiegu pieniężnego o 35,1 milj. zł. do sumy 1.411,5 milj. zł., z powyższej sumy przypada na bilety Banku Polskiego 1.007,2 milj. zł., na bilon srebrny 320,1 milj. zł. i na inny bilon 84,2 milj. zł.

205 km na godzinę

Nowy elektryczny pociąg na linji Berlin—Hamburg który osiąga szybkość 205 km na godzinę

Zawiadomienie

Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej otrzymuje liczne reklamacje pisemne i telefoniczne w związku z trudnościami, jakie gracze napotykają w nabywaniu losów do I-ej klasy 35-ej Loterji Państwowej.

Trudności te spowodowane zostały wcześniejszem nabywaniem losów przez tych graczy, którzy pragnęli zapewnić sobie posiadanie określonych numerów, i nauczeni doświadczeniem zakupili losy wcześniej.

W większości więc miejscowości losów u kolektorów zabrakło. Spóźniający się, którzy albo nie mogli otrzymać żądanego numeru, albo wogóle nabyć losu, muszą sami sobie przypisać winę.

Francja a polityka polsko-niemiecka

Głos francuski o Polsce

Paryski **„Le Temps"** ogłasza **artykuł, poświęcony stosunkom polsko-francuskim.**

W artykule tym pismo stwierdza m. in., **że Polacy mylą się, oceniając Francuzów według mów, wygłaszanych we Francji lub według prasy.** Mylą się również Polacy, sądząc, że Francja jest niezadowolona z ewolucji stosunków polsko-niemieckich w kierunku utrwalenia dobrych stosunków sąsiedzkich. **Zmiana tego rodzaju nie może być przykra dla Francji. Polityka polsko-niemiecka** świadczy o zmyśle politycznym i zdolności manewrowania Polski, ale **nie powinna jednak absorbować Polski tak dalece, aby przeszkodzić jej w ocenie całokształtu zadań, spoczywających na Polsce, jako na wielkiem państwie europejskiem.**

W zakończeniu artykułu autor wyraża Polsce **uznanie, iż tak szybko zdołała stać się wielkiem państwem.**

Za pieniądze pod zastaw zboża — zjazdy i kursy endeckie

Skazanie działacza Stronnictwa Narodowego

W Sądzie Okręgowym w Zamościu odbyła się rozprawa karna przeciwko Kazimierzowi Rzewuskiemu, właścicielowi majątku Ewusin w pow. zamojskim oskarżonemu o lekkomyślne roztrwonienie zboża, oddanego pod zastaw pożyczki, zaciągniętej w Banku Rolnym. Sąd uznał Rzewuskiego winnym przestępstwa i skazał go na 6 miesięcy więzienia i 200 zł. grzywny.

Rzewuski jest znanym działaczem Stronnictwa Narodowego w województwie lubelskiem. W majątku swoim Rzewuski organizował na własny koszt zjazdy i kursy dla członków tego stronnictwa.

Nowy holownik „Żeglugi Polskiej" s. s. „Tytan" na ukończeniu

Potrzeby rozwijającego się stale ruchu statków w porcie gdyńskim skłoniły Sp. Akc. „Żegluga Polska" do budowy nowego holownika który powiększy dotychczasowy tabor holowniczy, składający się z 5 jednostek. Prace przy budowie nowego holownika wykonane przez „Stocznię Gdańską" posuwają się szybko naprzód i dnia 19 bm. holownik ten został spuszczony na wodę w obecności przedstawicieli Urzędu Morskiego i S. A. „Żegluga Polska".

Nowy holownik otrzymał nazwę „Tytan", posiada on przyrządy przeciwpożarowe oraz urządzenia dla ratownictwa okrętowego. Maszyna holownika „Tytan" posiada siłę 750 koni mechanicznych, a długość jego kadłuba, który zaopatrzony został w zmocnienia do łamania lodu, wynosi blisko 34 m. Ukończenie i uruchomienie tego holownika spodziewane jest w drugiej połowie marca br.

Świadectwa przemysłowe dla rybaków

Dotychczas rybacy nasi (tak jak i rolnicy) nie posiadali świadectw przemysłowych. W naszem bowiem rybołówstwie morskiem nie posiadamy prawie przedsiębiorstw prowadzących połowy na większą skalę, gdyż sami rybacy są właścicielami kutrów i pracują na swój rachunek.

Wśród rybaków jedni posiadają tylko łodzie, inni mają zaś kutry motorowe, jedni mają większe możliwości w połowach, inni mniejsze.

Dotychczas niema dokładnych wiadomości o opłacalności zawodu rybaka morskiego.

Opłacalność ta jest zależna od wielu okoliczności, jak: wyszkolenie rybaka, posiadanie odpowiednich narzędzi połowu, jak sieci i statki, cena na złowienie ryby i t. p.

Dlatego duże zdziwienie wywołało zarządzenie Urzędu Skarbowego w Wejherowie, wystosowane do całego szeregu rybaków i nakazujące im wykupienie świadectw przemysłowych.

Drugie wydanie „Strzępów meldunków"

Komunikat Instytutu Badania Najnowszej Historji Polski

Wobec wiadomości, jakie ukazały się w prasie m. inn. w „dobrze" poinformowanem „Słowie Pomorskiem" **o rzekomem wycofaniu z księgarń książki gen. Sławoj-Składkowskiego p. t. „Strzępy meldunków"**, Instytut Badania Najnowszej Historji Polski komunikuje, iż **wiadomość ta jest całkowicie pozbawiona prawdy.**

Brak na rynku księgarskim tego wydawnictwa tłumaczy się całkowitem jego wyczerpaniem w niebywale krótkim czasie, zaś druk wydania II-go został opóźniony z powodu trwającego jeszcze strajku drukarskiego. Niemniej drugie wydanie „Strzępów meldunków" w najbliższych dniach ukaże się na rynku księgarskim.

Obniżenie ceny „Pism — Mów — Rozkazów" Józefa Piłsudskiego

Instytut Badania Najnowszej Historji Polski zawiadamia, że od dnia 1-go marca r. b. obniża cenę 10-tomowego wydawnictwa **„Pisma — Mowy — Rozkazy"** Marszałka Piłsudskiego ze zł. 150,— na zł. 100,—

Pozostałą resztę kompletów można nabywać po tej cenie, rozłożonej na 5 rat miesięcznych po zł. 20,— każda, drogą wpłaty na rachunek czekowy Nr. 22.902 na P. K. O. Po wpłaceniu pierwszej raty komplet dzieł zostanie przesłany pod adresem zamawiającego.

Zamówienia na „Pisma — Mowy — Rozkazy" przyjmuje Instytut Badania Najnowszej Historji Polski, Warszawa, Aleja Szucha 14, telefon 8-02-80, wewn. 97, tylko do dnia 1-go maja r. b., poczem pozostałe komplety będą sprzedawane wyłącznie za gotówkę.

Stypendja fachowe

z dziedziny przemysłu-rolno-spożywczego w Stanach Zjednocz.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni podaje do wiadomości zainteresowanych, że istnieje możność odbycia praktyki w Stanach Zjednoczonych przy korzystaniu ze stypendjów istniejących w Nowym Jorku Fundacji Kościuszkowskiej w zakresie:

1) chłodnictwa z zastosowaniem chłodnictwa dla celów przemysłu spożywczego, z wyłączeniem natomiast działu instalowania urządzeń chłodniczych;

2) przemysłu konserwowego owocowo-warzywnego i przygotowania surowców ogrodniczych do obrotu handlowego;

3) przemysłu mięsnego ze specjalizacją w jednym z następujących działów (do wyboru): a) wędliniarstwa, peklowania i obróbki jelit, b) konserw mięsnych i peklowania, c) zużytkowanie ubocznych produktów uboju, d) konserw drobiowych;

4) mikrobiologji w zakresie przemysłu konserw roślinnych, zwierzęcych i nabiału.

Kandydaci, zamierzający ubiegać się o stypendjum, winni wykazać się:

1) ukończeniem wyższego zakładu naukowego i teoretycznem przygotowaniem w swej specjalności;

2) biegłą znajomością języka angielskiego w słowie i piśmie, oraz znajomością literatury fachowej polskiej i zagranicznej;

3) posiadaniem odpowiednich kwalifikacyj fizycznych, umożliwiających pracę fizyczną i laboratoryjną.

Praktyki rozpoczną się jesienią rb.

Podania kierować należy do Państwowego Instyt. Eksport., Warszawa, Elektoralna 2, w terminie do dnia 15 marca br., a o bliższe szczegółowe informacje zwracać się należy do Ekspozytury Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Aukcje futrzarskie w Poznaniu

Związek Izb Przem.-Handlowych po zapoznaniu się z wynikami ankiety, rozpisanej przez M. P. H. do futrzarskich firm handlowych, wypowiedział się **za udzieleniem Międzynarodowym Targom Poznańskim zezwolenia na zorganizowanie aukcji na skórki futrzane ze zwierząt dzikich i chowanych.** Jedynie Izba w Wilnie sprzeciwiła się udzieleniu zezwolenia z uwagi na to, że jej zdaniem, byłoby pożądane scentralizowanie całego handlu futrami w Wilnie.

Ruch statków Linji Żeglugowej „Gdynia-Ameryka"

M/S „Piłsudski", który dn. 15 bm. odszedł z Nowego Yorku do Gdyni, przybędzie dn. 24 bm. do Kopenhagi. Statek posuwa się z normalną szybkością 18 węzłów.

S/S „Polonia" odpłynął dn. 19 bm. z Konstancy do Haify, zabierając 485 pasażerów i 25 worków poczty.

Święto bratniego narodu

18-ta rocznica proklamowania niepodległości Estonji

Uroczyście święcony w Estonji, **dzień 24 lutego jest rocznicą proklamowania niepodległości Republiki Estońskiej w r. 1918.**

Prezydent Republiki Estońskiej K. Paets

Estonja straciła byt niepodległy jeszcze w zaraniu swej historji, w w. XIII. Na jej ziemiach panowali Duńczycy, Kawalerowie Mieczowi, Polacy, Szwedzi, aż wreszcie w r. 1721 objęli ją w posiadanie Rosjanie, których panowanie nad Estonją trwało nieprzerwanie do r. 1917. Obalenie przez rewolucję marcową r. 1917 rządu Romanowych wywołało w społeczeństwie estońskiem niezwykły entuzjazm i obudziło nadzieję wyzwolenia kraju z pod obcego panowania. Pierwszym krokiem do samodzielnego bytu Estonji było utworzenie **narodowych oddziałów wojskowych** za zgodą rosyjskiego sztabu generalnego, co odegrało wielką rolę w dalszych losach Estonji, te oddziały bowiem stały się zawiązkiem siły zbrojnej, która potem zdołała wywalczyć Estonji niepodległy byt.

Sejm estoński, utworzony po obaleniu caratu, ogłosił 28 listopada 1917 r. **niepodległość Estonji** i data ta teoretycznie jest dniem utworzenia państwa Estońskiego. Uchwały sejmu estońskiego nie chciały uznać rady robotnicze i żołnierskie, utworzone w kraju po wybuchu rewolucji bolszewickiej w Petrogradzie, i rozpędziły sejm. Jeszcze nie skończył się teror rządów bolszewickich, gdy kraj zaczęły okupować posuwające się na wschód oddziały wojsk niemieckich. Zanim doszły one do stolicy, narodowe wojska estońskie rozpędziły w Talinie rady bolszewickie i ogłosiły manifest sejmu estońskiego o proklamowaniu **„Estonji w jej granicach historycznych i etnograficznych jako republiki demokratycznej".** Stało się to 24 lutego 1918 roku.

Okupacja niemiecka ciężko zaważyła na życiu młodego państwa. Uwolnił Estonję od niej rozgrom Niemiec na froncie zachodnim. Ledwie wyszli okupanci niemiecy, gdy Estonję znów zajęli bolszewicy. Przeszło rok trwała wojna o wolność Estonji, zakończona 2 lutego 1920 r. pokojem w Dorpacie. Tak po 700 latach niewoli Estonja odzyskała swój byt niepodległy.

Naczelny wódz armji estońskiej gen. J. Laidoner

M. D.

Dom Cervantesa pod wodą

Katastrofalne powodzie na półwyspie pirenejskim

Z szeregu hiszpańskich prowincyj nadchodzą **alarmujące wiadomości o katastrofalnych powodziach,** specjalnie w okolicach **Sewilli, Hamory i Valladolid.** W czasie tych powodzi szereg osób zaginął bez wieści.

W Sewilli **cała dzielnica miasta znajduje się pod wodą.** Na niektórych ulicach poziom wody dochodzi **do kilku metrów.** Niektóre osiedla podmiejskie są **zupełnie odcięte od świata.** Mieszkańcy zaopatrywani są **w żywność przy pomocy samolotów.** Akcja ratunkowa utrudniona jest ogromnie przez **ulewne deszcze.** W Sewilli do tej chwili **10 do 12 tysięcy osób znajduje się bez dachu nad głową.** W okolicach Zamora przybór wód jest największy, jaki notowano **od r. 1860.** Na rzece **Duero** poziom wód jest **o 4½ metra wyższy, niż normalnie.**

W pobliżu Sardo 40-metrowy most uniesiony **został przez fale.**

W Valladolid woda wtargnęła **do domu Cervantesa.** W wielkiej bibljotece woda sięga 2 metrów. Uszkodzonych zostało 2 tys. tomów oraz różne przedmioty z epoki Cervantesa.

Lizbona (PAT). **W całej Portugalji** padają **ulewne deszcze.** Poziom rzeki Tagu podniósł się o półtora metra. Szkody wyrządzone przez ostatnią burzę spowodowały **zamknięcie lotniska,** wobec czego komunikacja lotnicza została przerwana.

30-krotny morderca odda głowę pod topór

Kara śmierci na „Wujka Tik-tak"

Przychylając się do wniosku prokuratora, **sąd skazał Adolfa Seefelda na karę śmierci.** Jak wiadomo, był on oskarżony **o zamordowanie w ciągu 2 lat dwunastu młodych chłopców.** Trybunał postanowił zastosować wobec Adolfa Seefelda **również kastrację.**

W ciągu ostatnich czterech lat ludność okolic miasta i części Brandenburgji była stale niepokojona **częstemi wypadkami znikania dzieci.** 12-tu chłopców znaleziono bez życia w różnych opuszczonych miejscach, przyczem trudno było stwierdzić okoliczności zgonu. Podejrzenie padło na **Adolfa Seefelda, zegarmistrza,** liczącego lat 56, który znany był z tego, iż **lubił nawiązywać znajomość z młodymi chłopcami.** Proces trwał przeszło miesiąc. Według prokuratora, jest niemożliwem ścisłe określenie liczby zbrodni, popełnionych przez Seefelda. **Liczba ta nie jest jednakże mniejszą od 30-tu.**

Gangsterzy na widowni

Zemsta „tajnego wydziału" na b. adjutancie Al. Capone

W związku z dokonanem w końcu ubiegłego tygodnia **morderstwem jednego z wybitnych przedstawicieli chicagoskiego świata podziemnego Jacka Mac Gurna,** obawiają się w Chicago nowej fali wyczynów gangsterskich. Mac Gurn padł z wyroku **tajnego** sądu przestępców za zdradę tajemnic swego środowiska. Przy zabitym znaleziono list datowany z 14 lutego br., to jest **w siódmą rocznicę krwawej masakry dwuch konkurencyjnych band chicagoskich,** w której od kul karabinów maszynowych zginęło po obu stronach siedmiu bandytów. W liście tym podpisanym przez **„tajny wydział zemsty",** Mac Gurn skazany został na **„konfiskatę"** całego majątku, składającego się z kilku will i kamienic oraz znacznej sumy pieniędzy. Były adjutant osławionego Al Capone oceniany był na kilka miljonów dolarów.

Ze śmiercią Mac Gurna **lista wrogów publicznych Ameryki zmniejszyła się** do 19 nazwisk. Były „szef" zgładzonego bandyty **Al Capone siedzi w więzieniu,** skąd wyjdzie dopiero za trzy lata. Dyrektor więzienia nie szczędzi niczego, by w powierzonych jego opiece zbrodniarzach obudzić wstręt do dawnego rzemiosła. W tych dniach kazał wszystkim uczestniczyć w scenie tracenia jednego ze zbrodniarzy. Więźniowie umieszczeni za szklaną ścianą celi skazańca, napełnionej gazem trującym, mogli przez 9 minut śledzić wszystkie męki skazanego, duszącego się w oparach gazu.

Dookoła tragedji dziecka Lindbergha

Tragiczna sprawa porwania dziecka Lindberghów odżywa na nowo. Jak donoszą ostatnie pisma angielskie, **Violetta Sharpe,** piastunka dziecka, która w czasie śledztwa w 1932 roku zmarła w tajemniczych okolicznościach, **nie popełniła samobójstwa, jak pierwotnie przypuszczano, lecz została otruta.**

Przed dwoma tygodniami siostra Violety, mieszkająca razem z matką staruszką na jednem z przedmieść Londynu, otrzymała z Ameryki list od niejakiej **Magde Bush,** którego autorka twierdzi z całą stanowczością, że Violeta Sharpe została otrutą. **Przestępcy chcieli za wszelką cenę zmusić ją do milczenia.** Gdy nie pomogły żadne groźby, w przededniu decydujących zeznań otruto ją. List kończy się stwierdzeniem, że **Violeta Sharpe znała bezpośrednich sprawców uprowadzenia dziecka Lindberghów i to stało się przyczyną jej zguby.** Siostra Violety nie przywiązuje do otrzymanego listy zbyt wielkiej wagi, sądząc, że chodzi tu raczej **o nowy wybieg obrony Hauptmanna** i nie zamierza w tej sprawie podjąć jakichkolwiek kroków.

Szubienica dla spiskowców bułgarskich

Surowe wyroki w procesie Sofijskim — Królowi nie przysługuje prawo ułaskawienia

W sobotę ogłoszony został **wyrok w trwającym przeszło 2 miesiące procesie 27 wojskowych, oskarżonych o udział w spisku.** Główny oskarżony **płk. Welczew oraz mjr. Stanczew,** b. adjutant dowódcy garnizonu sofijskiego, skazani zostali **za organizowanie buntu w armji i usiłowanie obalenia siłą rządu** Toszewa **na karę śmierci przez powieszenie.** Dwóch oficerów skazano na 10 lat więzienia, 8-miu na 8 lat więzienia. 14-tu oskarżonych, w tej liczbie **b. ministra finansów** Todorowa, gen. Saimowa i b. dyrektora policji Naczewa, uniewinniono.

W dniu ogłoszenia wyroku policja wydała szereg zarządzeń, celem uniknięcia manifestacyj. Liczni oficerowie rezerwy, zwolennicy Welczewa, zostali aresztowani w godzinach rannych. Ludność jest **pod silnem wrażeniem surowości wyroku.** Na ulicach przechodnie wyrywają sobie numery dzienników, które opublikowały treść wyroku.

Jak podkreślają, **skazańcy nie będą mogli skorzystać z łaski królewskiej,** gdyż od czasu zamachu stanu w dniu 19 maja 1934 r. **królowi odebrane zostało prawo łaski wobec skazanych na śmierć.**

Posiłki włoskie dla gen. Badoglio

Do Abisynji wysyłane są z największym pośpiechem nowe posiłki w liczbie **pięciu zmotoryzowanych dywizyj,** przy pomocy których gen. Badoglio będzie próbował **dosięgnąć i przeciąć linję kolejową Dżibutti — Addis-Abeba,** od której dzieli go jeszcze przestrzeń 400 km. Pozatem wysłano do Abisynji z Włoch około 50.000 robotników w celu przyśpieszenia prac nad zabezpieczeniem terenów zajętych, obozów oraz linij komunikacyjnych przed nadejściem pory deszczów.

Marlena Dietrich wraca do Europy

Marlena Dietrich zrezygnowała z grania roli w filmie „I love soldier" i niezwłocznie wyjeżdża **do Europy.**

Bolszewicy uczą się tańczyć

W myśl rzuconego przez Stalina hasła **o „radosnem życiu"** w Sowietach powstały w **ostatnim** czasie liczne **szkoły tańca.** W samym Leningradzie szkół takich jest około 10. W roku ubiegłym uczęszczało do **nich** blisko 10.000 osób. Młodzież w Sowietach uczy się obok tradycyjnej „kamarinskoj" również sztuki nowoczesnego tańca. Najbardziej jednak ulubione są dawne rosyjskie tańce ludowe.

Manewry floty U. S. A. na Pacyfiku

Zdjęcie z pokładu okrętu admiralskiego „Pensylwania" na płynące za nim jednostki floty.

Nie całować w więzieniach

Dyrekcja więzień w Turcji wydała zakaz wymieniania pocałunków między więźniami a odwiedzającymi ich krewnymi i przyjaciółmi. Zakaz ten umotywowany został okolicznością, że podczas serdecznych całusów — jak stwierdzili dozorcy więzienni — wręczano często więźniom narkotyki, np. opium, kokainę itp. Robiono to w ten sposób, iż maleńka paczuszka, owinięta w celofan, wędrowała z ust odwiedzających do ust więźnia.

Londyn za zaostrzeniem sankcyj

Anglja poważnie zaniepokoiła się powodzeniem armji włoskiej w Abisynji

Paryż, 23. 2. (PAT). Prasa francuska zgodnie przyznaje, że przyspieszenie terminu obrad komitetu 18-u, który zbiera się w Genewie 2 marca, **należy przypisać wyłącznie inicjatywie rządu brytyjskiego.** Rząd brytyjski, obawiając się nastroju wyborców przy zbliżających się wyborach uzupełniających, pisze „Echo de Paris", stara się dostosować do atmosfery mas wyborczych. Pozatem rząd obawia się, iż parlament może czynić trudności przy wniesieniu ustawy w sprawie dozbrojenia, w razie, gdyby okazało się, **że rząd zaniedbuje zagadnienie zbiorowego bezpieczeństwa.**

Dwa wypadki zdaniem dziennika **przyspieszyły ewolucję poglądów** kierowniczych kół w Brytanji w kierunku **rozszerzenia sankcyj:**

1) **Nieoczekiwane** w Londynie **zwycięstwo militarne Włochów** i

2) opublikowanie przez prasę włoską **tajnych dokumentów Foreign Office.**

W konkluzji dziennik przypuszcza, że jakkolwiek nie można stwierdzić napewno, iż Eden wystąpi w Genewie z propozycją rozszerzenia sankcyj przeciw Włochom, to jednak można się spodziewać iż Downing Street przedsięweźmie napewno coś w tym kierunku jeśli nawet nie w dziedzinie embargo na naftę, to w każdym razie w dziedzinie innych produktów.

Genewski korespondent „Le jour" potwierdza również, że rząd brytyjski zdaje się być **poważnie zainteresowany ostatnią ewolucją sytuacji wojskowej w Abisynji.** Wychodzić on ma z założenia, iż powołane organy genewskie winny przystąpić jaknajrychlej do zbadania środków, stojących do ich dyspozycji, **celem doprowadzenia do zakończenia wrogich kroków.** Minister Eden — konkluduje korespondent — uda się do Genewy, by poprzeć wszelką inicjatywę, **zmierzającą do rozszerzenia senkcyj.**

Korespondent notuje krążące pogłoski, co do ewentualnego kierunku obrad genewskich. Według niektórych z tych pogłosek, zamiast wprowadzenia embargo na naftę państwa będące członkami Ligi, **mogłyby zamknąć swoje porty dla okrętów włoskich, zarówno handlowych jak i wojennych.** Według innych pogłosek nie jest wykluczone, iż mimo trudności ze strony Ameryki zdecydowanoby się **na zakaz sprzedaży nafty Włochom.**

Biała śmierć w Tatrach

Narciarz niemiecki zasypany przez lawinę

Zakopane 23. II. (PAT) W dniu dzisiejszym w godzinach popołudniowych na przechodzących doliną Roztoki w pobliżu wodospadu Siklawy trzech turystów zsunęła się ze zbocza górskiego lawina, która **zasypała inżyniera Kurta Lowacha, obywatela niemieckiego z Gliwic.**

Zasypanemu pospieszyli natychmiast z pomocą towarzysze, którzy usunęli zwały śniegu i wydobyli ofiarę wypadku w stanie nieprzytomnym. Niestety mimo szybkiej akcji ratunkowej i zastosowania środków pierwszej pomocy, **nie zdołano inż. Lowacha przywrócić do życia.**

40 i pół km nad ziemią

Rekord sowieckiego balonu-sondy

Kijów, 23. 2. (PAT). **Obserwatorjum aerologiczne w dn. 20 bm. wypuściło balon-sondę, który wzniósł się na wysokość 40.500 m. Temperatura na tej wysokości wynosiła 43 stopnie poniżej zera. Balon przebył w powietrzu 68 minut. Ciśnienie atmosferyczne na tej wysokości jest 550 razy mniejsze niż na ziemi.**

Estonja zmienia konstytucję

w drodze referendum ludowego

Tallin, 23. 2. (PAT). **Pierwszy dzień** referendum ludowego przeszedł w całym kraju spokojnie przy dużej stosunkowo frekwencji głosujących.

Według prowizorycznych obliczeń, w Tallinie stanęło dziś do urn wyborczych zgórą **30 procent uprawnionych do głosowania.** Również w okręgach wiejskich dał się zauważyć dość liczny napływ głosujących. Przebieg obecnego plebiscytu, który ma zdecydować **o zmianie istniejącej konstytucji,** jest prawie taki sam, jak w r. 1933, gdy również w drodze referendum ludowego konstytucję tę uchwalono. Frekwencja pierwszego dnia wynosiła wówczas także około 30 procent.

Akcja przedwyborcza „Ognistego Krzyża"

Paryż 23. II. (PAT). Począwszy od czwartku **„Croix de Feu"** z polecenia **płk. la Rocque** odbywa szereg zebrań w największych salach Paryża, na których płk. Rocque omawia stanowisko organizacji **wobec nadchodzących wyborów.** Zebrań tych ma się odbyć ogółem 12.

Lekarze ratują b. infanta hiszpańskiego

Hawana 23. 2. (PAT). Hr. Covadonga został przewieziony do kliniki, celem dokonania zabiegu elektroterapeutycznego. Zabieg ten — jak twierdzą lekarze ma na celu pobudzenie obiegu krwi i wstrzymanie postępu anemji.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr 8 — *Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy* — **Rok VII**

„Warta" znów mistrzem Polski w boksie

Poznańczycy biją „Skodę" 9:7

Warszawa 23. II. (PAT). W wypełnionym do ostatniego miejsca gmachu cyrku rozegrany został w niedzielę mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Polski między poznańską „Wartą" a warszawską „Skodą". **Zwyciężyła w ogólnej punktacji Warta w stosunku 9:7.**

Warta wygrała jedynie dzięki błędnym orzeczeniom sędziów, przebieg walk bowiem nie wykazał przewagi poznańczyków. **Wynik remisowy bardziej by odpowiadał stosunkowi sił.**

W wadze muszej Warta zdobywa 2 punkty przez **Koziołka,** który pokonał na punkty dobrze zapowiadającego się **Adamczyka.**

W wadze koguciej **Sobkowiakowi** przyznano remis z **Czortkiem** (Skoda). Po pierwszej rundzie wyrównanej Czortek miał wyraźną przewagę w 2-giej i 3-ej, a w ostatniej Sobkowiak z trudem utrzymał się na nogach. Orzeczenie sędziów, wywołało niesłychaną wrzawę i burzę na widowni, — mecz został nawet przez pewien czas przerwany i wznowiony dopiero po uspokojeniu się publiczności.

W wadze piórkowej **Kozłowski** (Skoda) wygrał przez techniczny k. o. w drugiej rundzie z **Rogalskim.**

W wadze lekkiej **Kajnarowi** (Warta) przyznano zwycięstwo nad **Bąkowskim.** Wynik remisowy bardziej odpowiadałby przebiegowi walki.

W półśredniej **Seweryniak** (Skoda) wygrał przez techniczny k. o. w trzeciej rundzie z **Vogtem.**

W średniej **Matuszewski** (S) wygrywa na punkty z **Florysiakiem.**

W wadze półciężkiej **Szymura** (Warta) bije **Pisarskiego** nieznacznie na punkty. Pisarski dobry technicznie, walczy bardzo ostrożnie, zwycięstwo Poznańczyka jednak zasłużone.

W wadze ciężkiej **Piłat** znokautował w trzeciej rundzie **Garsteckiego.** Pierwsza i druga runda wykazała raczej lekką przewagę Gasteckiego, — pod koniec drugiej rundy Garstecki trafiony ciosem Piłata idzie na deski, podnosi się z trudem i gong przerywa walkę.

Garstecki po tym ciosie był przez długi czas nieprzytomny.

Sędziował w ringu niezdecydowanie p. Wende z Katowic.

Mecz ten zadecydował o ostatecznem zdobyciu tytułu mistrza Polski przez „Wartę".

Boks

SROMOTNA PORAŻKA „POLONJI" WARSZAWSKIEJ W ŁODZI.

Łódź 23. II. (PAT). Bokserzy warszawskiej „Polonji" bawili w niedzielę w Łodzi, gdzie rozegrali mecz ze „Zjednoczonymi". Warszawska drużyna przegrała niespodziewanie wysoko 4:12. Sensacją była porażka Małeckiego z Kijewskim przez k. o. w 2-ej **rundzie.**

Emocjonujący mecz hokejowy w Bydgoszczy

KPW „Pomorzanin" z Torunia bije bydgoską „Polonię" 2:1

W niedzielę na lodowisku BKS „Polonja" w Bydgoszczy zmierzyły się w zawodach hokejowych, które zorganizowane zostały na miejsce odpadających w b. sezonie rozgrywek o mistrzostwa Pomorza, **drużyny „Polonji" i K. P. W. „Pomorzanin"** z Torunia. Spotkanie zakończyło się **zwycięstwem gości toruńskich w stosunku 2:1 (0:0, 2:0, 0:1).**

Mecz ten wykazał, mimo przegranej, wysoką klasę gospodarzy, którym niestety szczęście nie dopisywało. Mimo przewagi i większej rutyny drużyna bydgoska nie zdołała uzyskać wyniku remisowego, któryby najściślej odpowiadał stosunkowi sił.

Najsłabszym w drużynie bydgoskiej był bramkarz, nieorjentujący się i mocno niepewny. Natomiast bramkarz KPW, zawodnik o postawie Stogowskiego imponował zdecydowaniem i pewnością siebie.

Polonja w pierwszej tercji przeprowadziła kilka ciekawych kombinacyj, jednak bezbramkowych. Druga tercja przynosi toruńczykom aż dwie bramki, zdobyte brawurowo przez Orzechowskiego i „Jurka". W trzeciej tercji przewaga zawodników Polonji o szeregu strzałów, jednak niecelnych. Przed końcem gry Polonja zdobywa honorową bramkę z przeboju Schrejbera.

Sędziowali pp. Plasikowski i Siwkowski. Publiczność przeszło 400 osób.

Narciarskie mistrzostwa Europy w Innsbrucku

SLALOM PANÓW.

Innsbruck, 23. 2. (PAT). Slalom panów na mistrzostwach narciarskich Europy w Innsbrucku rozegrany został na trasie długości około 500 m. przy różnicy wzniesień 300 m. Trasa była bardzo ciężka.

Klasyfikacja slalomu panów przedstawia się następująco: 1) Rudi Matt (Austrja) w czasie ogólnym 138,1 sek.; 2) Kneissl (Austrja) 138,6; Romminger (Szwajcarja) 142,3; 4) Von Allmen (Szwajcarja) 142,5; 5) Walch (Austrja) 144,9; 6) Allais (Francja) 150,8.

Z Polaków startowali Bronisław Czech i Stanisław Marusarz. Czech zajął 16 miejsce w czasie 163,3, a Marusarz 22-gie miejsce w czasie 169,3 sek.

ROMMINGER MISTRZEM KOMBINACJI ALPEJSKIEJ.

Innsbruck, 23. 2. (PAT). W ogólnej klasyfikacji kombinacji alpejskiej (bieg zjazdowy plus slalom) mistrzostwo Europy zdobył Szwajcar Romminger, uzyskując notę ogólną 443,4.

Drugie miejsce zdobył von Allmen (Szwajcarja) nota 457,5; 3) Kneissl (Austrja) 461,9; 4) Matt (Austrja) 464,7; 5) Sertorelli (Włochy) 471,3; 6) Birger Ruud (Norwegja) 471,8.

Z Polaków Bronisław Czech zajął w kombinacji 15 miejsce, mając notę 562,6, Stanisław Marusarz zajął 21 miejsce.

MARUSARZ CZWARTY W SKOKACH.

Innsbruck, 23. 2. (PAT). W niedzielę odbył się w Innsbrucku konkurs skoków.

Pierwsze miejsce zajął Birger Ruud (Norwegja) uzyskując skoki 65, 62 i 63 m.

Z Polaków **Marusarz** zajął **4-te miejsce,** mając skoki 56, 57, 62 metry, a notę 322,8.

Bronisław Czech zajął **8-me miejsce** ze skokami 51½, 55½ i 53½ m., nota 302,7.

Mecze hokejowe drużyn olimpijskich

AMERYKANIE GROMIĄ CZECHÓW.

Praga, 23. 2. (PAT). Amerykańska reprezentacja hokejowa rozegrała w czwartek wieczorem rewanżowy mecz z praską LTC., **bijąc ją niespodziewanie wysoko 8:1 (3:0, 2:0, 3:1).**

Wynik ten wywołał duże wrażenie w Pradze, nikt bowiem po remisowym wyniku pierwszego dnia nie oczekiwał podobnej klęski w meczu rewanżowym.

CIĘŻKO WYWALCZONE ZWYCIĘSTWO KANADYJCZYKÓW.

Wiedeń, 23. 2. (PAT). Kanadyjska reprezentacja hokejowa rozegrała w Wiedniu mecz z reprezentacją Austrji, wywalczając nieznaczne zwycięstwo 2:1 (0:0 0:1, 2:0).

Prawie do końca meczu Austrja prowadziła 1:0. Kanadyjczykom dopiero w ostatniej fazie gry udało się wyrównać, a następnie zdobyć decydującą o zwycięstwie bramkę.

SZWECJA ZWYCIĘŻA RÓWNIEŻ WĘGRY.

Hamburg, 23. 2. (PAT). W drugim dniu międzynarodowego turnieju hokejowego w Hamburgu Szwecja odniosła drugie zwycięstwo bijąc Węgrów 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).

KANADYJCZYCY BIJĄ KANADYJCZYKÓW 12:9.

Norymberga, 23. 2. (PAT). W Norymberdze w obecności 8 tys. widzów odbył się mecz hokejowy między dwiema drużynami kanadyjskiemi, wchodzącemi w skład olimpijskiej reprezentacji hokejowej Kanady. Zwyciężyła drużyna wschodniej Kanady w stosunku 12:9, (2:4, 5:1, 5:4).

ŚLĄSK — ŁÓDŹ 2:0.

Łódź, 23. 2. (PAT). W Łodzi odbył się mecz hokejowy Śląsk — Łódź, zakończony zwycięstwem Śląska w stosunku 2:0. Mecz rozegrany został na wodzie w czasie ulewnego deszczu. Obie bramki padły w drugiej tercji.

Sensacyjne zwycięstwo Polski nad Estonią w koszykówce

W piątek wieczorem rozegrany został w Warszawie w gmachu YMCA międzypaństwowy mecz koszykówki Polska — Estonja, zakończony niespodziewanem, choć zasłużonem zwycięstwem Polski w stosunku 34:29 (19:5).

Przebieg meczu był niesłychanie emocjonujący. Szalone tempo, narzucone przez Polaków na początku gry, utrzymało się do końca. Polacy niemal od pierwszej chwili prowadzili i do końca nie pozwolili sobie odebrać prowadzenia.

Estończycy poza jednym momentem na początku drugiej połowy ustępowali Polakom. Polska zaskoczyła Estończyków szybkością i dużą ambicją. Estończycy górowali nieco techniką, ustawianiem się i taktyką, nie umieli tylko dotrzymać tempa.

Piłka nożna

ZWYCIĘSTWO „POLONJI" KARWIŃSKIEJ.

Morawska Ostrawa 23. II. (PAT). Polonja karwińska rozegrała mecz piłkarski z klubem czeskim SK Rapid bijąc go zdecydowanie 5:2.

Pływanie

HANNI HOELZNER BIJE ZNOWU REKORD ŚWIATOWY.

Berlin 23. II. (PAT). Słynna niemiecka rekordzistka Hanni Hoelzner ustaliła rekord światowy na 200 yardów stylem klasycznym, uzyskując czas 2:42,6. Dotychczasowy rekord należał do Niemki Genenger i **wynosił 2:44,9.**

Z zamku krzyżackiego w Brodnicy do kolegjaty sandomierskiej

Cenna pamiątka zwycięstwa pod Grunwaldem w Sandomierzu

Na posiedzeniu Komisji Historji Sztuki Polskiej Akademji Umiejętności w dn. 20 lutego doc. **dr. Adam Bochnak i prof. dr. Juljan Pagaczewski** przedstawili pracę wspólną p. t. **„Relikwjarz na drzazgę Krzyża świętego w skarbcu katedry sandomierskiej“.**

W skarbcu katedry sandomierskiej znajduje się **gotycki relikwjarz** na drzazgę Krzyża św., mający — zgodnie z przeznaczeniem — kształt krzyża. Zabytek ten uchodził dotychczas za dzieło złotnictwa krakowskiego drugiej połowy XV w. Dokładne zbadanie krzyża sandomierskiego doprowadziło do odmiennych wyników. Okazało się, że nie jest to dzieło jednolite. **Część górna,** t. j. sam krzyż, zdobny barwnemi kamieniami, koralami i czterema medaljonami, na których w emalji odtworzono cztery epizody Męki Pańskiej, **pochodzi z trzydziestych lat XIV w.,** natomiast część dolna, t. j. stopa z trzonem i ujęciem w kształcie wielobocznej kapliczki — z siedemdziesiątych lat wieku XV. Do tego też czasu odnieść trzeba prostokątną puszkę, w której mieści się relikwja krzyża św. Na tej, w XV w. dorobionej stopie wyryto **herby Polski, Litwy, podwójny krzyż Jagiellonów oraz herb ziemi sandomierskiej.** Zespół herbów w połączeniu z czternastowiecznym stylem samego krzyża, prowadzi do wniosku, że **kolegjata** (dziś katedra) **sandomierska otrzymała to cenne dzieło złotnicze od Władysława Jagiełły.** Wiadomości historyczne potwierdzają ten wniosek. Długosz pisze, że gdy **po zwycięstwie pod Grunwaldem w 1410 r.** Jagiełło przydzielił zamki krzyżackie swoim rycerzom, **Mikołaj z Michałowa, wojewoda sandomierski,** objąwszy **zamek w Brodnicy, znalazł tam cały skarb srebrnych i złotych przedmiotów,** kosztowne ornaty, cenne księgi, obrazy i t. d., co wszystko **odesłał królowi.** Jagiełło porozdawał zdobycz różnym kościołom. Kolegjata sandomierska jak podaje Długosz — otrzymała **krzyż srebrny złocony, pochodzący z Brodnicy,** oraz płaskorzeźby snycerskiej roboty. **Krzyż niegdyś brodnicki, a od czasu Grunwaldu sandomierski,** wiąże się ze sztuką dolnoreńską, zwłaszcza kolońską. Tak więc do **relikwjarza komtura Henryka de Bode z r. 1365,** który znajduje się w kościele św. Florjana w Krakowie, a który był **dotychczas jedyną w Polsce zachowaną pamiątką tryumfu grunwaldzkiego,** przybywa **druga pamiątka — krzyż katedry sandomierskiej, bo mały dyptyk komtura elbląskiego z r. 1388,** który znajdował się **w katedrze gnieźnieńskiej, został w r. 1823 darowany przez kapitułę późniejszemu królowi pruskiemu Fryderykowi Wilhelmowi IV** i dziś znajduje się w zamku malborskim.

Pan Prezydent ojcem chrzestnym w Rumji

Pan Prezydent Rzeczypospolitej wyraził zgodę na wpisanie swego nazwiska w księdze meldunkowej w charakterze ojca chrzestnego 7-go syna Jana Piątkowskiego w Rumji.

Z tej okazji P. Prezydent przesłał chrześniakowi książeczkę wkładkową P. K. O. na sumę 50-ciu złotych, której wręczenia dokonał wójt p. Roszczynialski.

Depesza do P. Wojewody od rezerwistów z Kończewic

Rezerwiści Koła Kończewice złożywszy uroczyste ślubowanie organizacyjne ślą najwyższemu przedstawicielowi Rzeczypospolitej na Pomorzu wyrazy hołdu i czci oraz zapewniają, że hasło „dobro Rzeczypospolitej jest najwyższem prawem“ będzie przez nich wcielane w życie.

W imieniu Koła B. Krzywicki.

18000 kolejarzy pomorskich w szeregach LOPP

Z walnego zgromadzenia kolejowego obwodu LOPP

W niedzielę w południe, pod przewodnictwem p. **Borkowskiego z Tczewa,** odbyło się w Toruniu roczne walne zgromadzenie delegatów kół pomorskich **obwodu kolejowego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.**

Po odczytaniu protokółu członkowie zarządu złożyli sprawozdania ze swej działalności w ub. roku.

Ze sprawozdań tych wynika, że **w 101 pomorskich kolejowych kołach LOPP zrzeszonych jest ponad 18.000 osób.** Z wpływu rocznego, który wyniósł pokaźną kwotę **109.000 zł,** Wojewódzkiemu Komitetowi LOPP przekazano około 85.000 zł, a pozostałe pieniądze, w sumie ok. 24.000 zł, zużyto na administrację, propagandę, urządzanie kursów, modelarni, na szybownictwo, obronę przeciwlotniczą itp.

Ciekawy jest fakt, że między 101 kołami kolejowemi LOPP — znajduje się jedno **koło kobiece** — założono je w ub. roku w Grudziądzu. Dalsze takie koła znajdują się w stadjum organizacyjnem.

Pozatem w ub. roku na 28 specjalnych kursach przeszkolono ponad 1400 osób z pośród członków rodzin kolejarzy. Następnie założono **4 nowe modelarnie z 140 uczniami,** zapoczątkowano szybownictwo i szkolono się intensywnie w obronie przeciwlotniczo-gazowej.

Nad sprawozdaniami dyskutowano przez blisko godzinę, poczem na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorjum.

Władzę w organizacji na rok 1936 postanowiono powierzyć ponownie dotychczasowemu zarządowi, z p. **inż. Smolińskim** jako prezesem na czele.

W dalszym ciągu obrad omówiono jeszcze szereg spraw ściśle organizacyjnych, poczem na zakończenie zebrania p. **Strzelecki** z Dyrekcji Kolejowej w Toruniu w krótkim referacie przeprowadził **porównanie między polską LOPP a Reichsluftschutzbundem** (niemiecką LOPP), po którem zapelował do zebranych, by do zarządów wybierali ludzi chętnych i zdolnych do pracy, nieobciążonych innemi funkcjami społecznemi, by koła LOPP wykazywały więcej własnej inicjatywy, by współpracowano z innemi towarzystwami i by popierano budowę modelarni, rozbudowę szybownictwa, schronów itp.

Z krótkiego, lecz bardzo ciekawego referatu p. Strzeleckiego niezmiernie interesujące dla nas są dane o niemieckim Reichsluftschutzbundzie, założonym przed niespełna dwoma laty.

Statystyka, której dane p. Strzelecki zaczerpnął z oficjalnego pisma niemieckiej organizacji „D i e S i r e n e“ (Syrena alarmowa), wykazuje, że **w 21.000 kołach Reichsluftschutzbund zrzeszał w połowie ub. roku 5.900.000 członków** i posiadał **1.100.000 komendantów domów obrony biernej przeciwlotniczej, 2.200 szkół obrony przeciwlotniczo-gazowej, 10.300 instruktorów, 2.200.000 osób, wyszkolonych w służbach pomocniczych, 8.000 schronów i 60 procent strychów, przygotowanych na ataki lotnicze** (strychi zostały specjalnie uodpornione przeciw bombom zapalającym).

Danych o niemieckiej LOPP wysłuchano w wielkiem skupieniu, postanawiając następnie **jeszcze intensywniej pracować na rzecz polskiej LOPP.**

Kursy obronne właścicieli nieruchomości w Chełmży

Staraniem Związku Właścicieli Nieruchomości w Chełmży, przy poparciu Zarządu Miejskiego, zorganizowano kurs o. p. l. g. dla właścicieli domów na terenie Chełmży. Kierownictwo kursu objął rej. instr. o. p. l. g. z Obwodu Powiatowego Toruń.

Ponieważ kurs ten odbywa się dotychczas bezpłatnie, zainteresowanie wśród właścicieli domów jest b. żywe; temsamem liczba uczestników kursu została ograniczona do liczby 74 słuchaczy z tem, że po jego skończeniu zostaną uruchomione jeszcze dwa kursy, również bezpłatne.

Czas trwania kursu 12 godzin, rozłożonych na 2 tygodnie; wykład trwa 2 godziny, po 3 razy w tygodniu t. j. w poniedziałki. środy i piątki od godz. 18—20, w sali posiedzeń rady miejskiej.

Na kursach właściciele domów nabywają najpotrzebniejszych wiadomości, jak w okresie obrony przeciwlotniczo - gazowej będą w możności samodzielnie bronić swych domów przed pożarami a także rodziny w ich domach bytujące, przed skutkami gazów bojowych. Po skończonym kursie, na podstawie krótkiego egzaminu, każdy z absolwentów kursu otrzyma zaświadczenie, że kurs taki przesłuchał.

Zapisy na drugi i trzeci kurs przyjmuje prezes Związku Właścicieli Nieruchomości w Chełmży, p. Brzuszkiewicz Leon, który termin rozpoczęcia 2-go kursu ogłosi.

Dnia 21 lutego b. r. zmarł w Warszawie, po krótkiej lecz ciężkiej chorobie

ś. p.

Edmund Kłopotowski

Naczelny Dyrektor Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych

W Zmarłym straciliśmy ukochanego i światłego przełożonego o wielkich zaletach charakteru i serca. 1650 Gd

Dyrekcja i Pracownicy Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych Oddział w Gdańsku.

Dnia 20 lutego 1936 r. o godz. 8-mej wieczorem zasnął w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, teść, dziadek, stryj, wuj i szwagier

ś. p.

PAWEŁ TOLLIK

przeżywszy lat 67, o czem donoszą w ciężkim smutku pogrążeni

1642 **żona, dzieci, wnuki i rodzina.**

Gniew, Warszawa, Gdynia, Toruń, Szczuka, Żygląd, Włochy, dnia 20. II. 1936 r.

Eksportacja zwłok odbyła się w niedzielę, dnia 23 bm. o godz. 16.30. Pogrzeb w poniedziałek o godz. 9.30.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

KPW w Brodnicy radzić będzie w sobotę

W sobotę, 29 lutego w Hotelu Polskim w Brodnicy (Rynek) odbędzie się walne roczne zebranie członków Kolejowego Przysposobienia Wojskowego Ogniska — Brodnica.

Porządek obrad m. innemi zawiera: sprawozdania zarządu z ubiegłej kadencji, dyskusja, wybór nowego zarządu oraz przemówienie p. komandora Kłossowskiego, wiceprezesa zarządu Okręg. i p. Sierańskiego nadto wolne głosy i wnioski. Obecność wszystkich członków KPW wolnych od zajęć służbowych obowiązkowa.

Rezultat zbiórki Zw. Inwalidów

Zbiórka publiczna urządzona w Toruniu przez Zarząd Okręgowy Związku Inwalidów Wojennych R. P. na podstawie zezwolenia p. Wojewody Pomorskiego w czasie od 1 do 14 grudnia 1935 r. na terenie woj. pomorskiego dała następujące wyniki. Gotówką zebrano 2.883,20 zł. Przybliżona wartość zebranych naturalij 1.581,85 zł.

Gotówkę i naturalja zużyto jedynie i wyłącznie na urządzenie gwiazdki dla najbiedniejszych inwalidów, wdów i sierot. Obdarzono 1.209 członków i 497 dzieci.

Zarząd Okręgowy wyraża jaknajserdeczniejsze podziękowanie władzom państwowym, samorządowym i obywatelstwu za okazaną na rzecz inwalidów wojennych, wdów i sierot ofiarność, która umożliwiła przyjście z pomocą najbardziej potrzebującym z okazji świąt Bożego Narodzenia.

Dzielni kolejarze stłumili ogień

Jednego z ostatnich wieczorów kiedy mieszkańcy domu będącego obecnie własnością K.K.O. m. Świecia, przy ul. Dworcowej już spali, wybuchnęły snopy płomieni z jednego z kominów tego domu, rzucając się na przeciwległy budynek kolejowy. Zauważyli to dwaj kolejarze, pp. Hirsch i Zaremba, którzy też niezwłocznie; zanim zdołali przebudzić domowników, weszli na dach i ogień ugasili.

Pożar w pow. brodnickim

W zagrodzie rolnika Stachowskiego Stanisława w Pląchotach w pow. brodnickim powstał pożar, który zniszczył chlew wartości około 2.000 zł.

Pożar powstał najprawdopodobniej od iskier z komina domu mieszkalnego.

Co — kiedy — gdzie?

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Poniedziałek, 24 bm. — teatr nieczynny.
Wtorek, 25 bm., **Toruń** — „Cnotliwa Zuzanna“ (wieczorem).

Pożar fabryki w Chełmży

Między godziną 12 a 1 w południe, wybuchł z dotychczas niewiadomych przyczyn pożar w fabryce grzebieni i guzików pana Ignacego Durczewskiego w Chełmży. Dzięki szybkiej i umiejętnej akcji Ochotniczej Straży Pożarnej, ogień w przeciągu 30 minut ugaszono, dzięki czemu ochroniono dalsze zabudowania fabryczne i przyległe magazyny z łatwopalnemi materjałami.

Spaliły się urządzenia fabryczne w dziale polerowania grzebieni — jak: transmisje, poljerki etc.

Do pomocy przybyła również Straż Pożarna Cukrowni, straty wynoszą około 4—5.000 złotych.

Dzień w Bydgoszczy

Poniedz. 24 lutego

KALENDARZYK RZY —KAT.
Poniedziałek: Macieja — Wtorek: Cezarego

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY. do wieczora 24 lutego br.

Przeważnie pochmurno z opadami w postaci deszczu na południu, zachodzie i w środku kraju, a śniegu w dzielnicach wschodnich i północnych. W Wileńskiem i na Polesiu jeszcze mroźno, w pozostałych okolicach, po nocnych przymrozkach dniem odwilż. Umiarkowane wiatry południowo-wschodnie i wschodnie.

— **Dyżur nocny aptek** do dnia 1 marca r. b. włącznie pełnią: Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia 11, tel. 30—50 i Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 48, tel. 33—01.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś w poniedziałek — „Piękna Rizeta" operetka w 3 aktach Leo Falla.

Jutro we wtorek — „Balladyna" — 12 odsłon w 3 aktach Juljusza Słowackiego.

W przygotowaniu „Orfeusz w Piekle" opera komiczna J. Offenbacha, która będzie najbliższą premjerą w dziale muzycznym. Reżyseruje M. Dowmunt, kierownictwo muzyczne kapelmistrza J. Sillicha, część choreograficzną przygotowuje J. Fabian.

REPERTUAR KIN.

ADRJA: „Bohaterski Fort Douaumont"
APOLLO: „Dawid Copperfield".
BAŁTYK: „42 ulica" i nadprogram.
KRISTAL: „Krzyżowe wyprawy"
MARYSIEŃKA: „Ich noce" i „Wojna w krainie walca".
REWJA: „Pieniądz".

Z miasta

— **Zebranie konstytucyjne Spółdzielni „Kredyt",** organizowanej przez Chrześcijańską Ligę Pracy w Bydgoszczy odbędzie się w sekretarjacie Ch. L. P. przy ul. Dworcowej 6 II piętro dziś w poniedziałek, dnia 24 bm. o godz. 20.

— **„Niebo gwiaździste".** Ukazał się w druku nr. 2 aktualnego czasopisma „Niebo gwiaździste", poświęconego kulturze astrologicznej. Czasopismo to wychodzi nakładem Polskiego Tow. Astrologicznego w Bydgoszczy.

— **Zarząd Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet** w Bydgoszczy uprzejmie prosi pp. członkinie o zgłaszanie się do współpracy w „Tygodniu Pomocy Bezrobotnym" (w dn. 1—8 marca rb.). Sekretarjat Związku jest czynny w godz. od 11—13 codziennie.

— **Komitet niesienia pomocy biednym** przy parafji św. Winc. a Paulo w osobach pań: Stefanickiej, Krzymińskiej, Maciaszkowej, Mateckiej, Zagórskiej, urządza w poniedziałek, dnia 24 bm. w sali Resursy Kupieckiej wieczorek towarzyski. Bufet własny. Orkiestra wojskowa. Początek o godzinie 17.

— **Roczne walne zebranie Tow. Opieki nad Zwierzętami** — dnia 27 bm. o godz. 19 w sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej.

— **Wieczór dyskusyjny R. A. K.** W środę, dnia 26 bm. w salce Stow. Techników przy ul. Cieszkowskiego 4 odbędzie się zwykły wieczór dyskusyjny Rady Artystyczno-Kulturalnej. Początek o godz. 20 wiecz. Dyskusja poświęcona będzie zagadnieniom radjofonji. zagai ją odczyt dyrektora Pomorskiej Rozgłośni Polskiego Radja. red. Stanisława Nowakowskiego z Torunia, p. t. „Drogi twórczości radjowej".

Ze względu na temat. interesujący dzisiaj wszystkich bez wyjątku, spodziewać się można tłumnego udziału w tym wieczorze nietylko członków R. A. K., ale również szerszego ogółu bydgoskiego.

Z walnego zebrania Zw. Powst. i Wojaków Ok. 8

W dniu 26 bm. odbyło się walne zebranie delegatów placówek Związku Powstańców i Wojaków O. K. VIII przy udziale około 100 uczestników. Przewodniczył obradom **p. prof. Góralczyk.** Członkowie Zarządu złożyli szczegółowe sprawozdania z działalności, poczem na wniosek komisji rewizyjnej udzielono skarbnikowi i Zarządowi pokwitowania. Wśród obecnych znajdowali się prezes Zarządu Głównego Związku Powstańców i Wojaków O K. VIII p. Eckert z Inowrocławia, reprezentant komendanta garnizonu bydgoskiego p. gen. Chmurowicza, obwodowy komendant WF. i PW. p. kpt. dr. Dobrzański, oraz przedstawiciele bratnich organizacyj z terenu Bydgoszczy i prasy.

Bójka małżeńska

Ub. niedzieli doszło między małżonkami Czarneckimi zam. przy ul. Lubelskiej 11 w Bydgoszczy na tle błahych nieporozumień do sprzeczki, która przy gorących temperamentach kłócących się przemieniła się w nieprzystojną bójkę. Czarnecki żonę swoją uderzył tępem narzędziem tak brutalnie, iż ranną musiano karetką pogotowia przewieść do szpitala.

Nieszczęśliwy wypadek pracownika kolejowego

Nieszczęśliwemu wypadkowi podczas pracy uległ wczoraj, w niedzielę w godzinach południowych **pracownik kolejowy 41-letni Jan Kowalski** (ul. Rupienica 19). Kowalski będąc zatrudniony na dworcu bydgoskim, wskutek ślizgawicy upadł tak nieszczęśliwie, iż doznał szeregu dotkliwych obrażeń na głowie i kolanach, ponadto odniósł wstrząs mózgu.

Kowalskiego odstawiono do Szpitala Miejskiego, gdzie dotychczas pozostaje.

„Miej serce — i patrzaj w serce"

Z powodu pożegnania prof. L. Bombickiego kier. szkoły im. Staszica w Bydgoszczy

Pożegnanie — rzecz zwykła, najzwyklejsza. Zwłaszcza dziś. W okresie skomplikowanego życia, w epoce zachłanności na przestrzeń. Żadne powitanie ani pożegnanie nie budzi silniejszych wrażeń. Wszak — dziś tu, a jutro w Pekinie, ewentualnie w Kapuścisku. Wielka rzecz — te parę, czy parę tysięcy km. A może łzy? Z tak błahej przyczyny? Nie mówię — podróż na księżyć. Przestrzeń nieco większa, komunikacja nieuregulowana, powrót mało zagwarantowany. W tym może wypadku dałoby się zrozumieć sentymenty z wszystkiemi akcesorjami, które, mówiąc nawiasem, coraz bardziej wychodzą z obiegu współczesnego życia. Ale to już chyba wina tych, którzy tak rzadko puszczają się w podróże międzyplanetarne. Którzy ugrzęźli w rzeczach ziemskich i nijak im myśleć o sprawach dalszych, o kwestjach innego globu. Którzy gwiazdy oglądają rzadko — a jeśli się to zdarzy, to — w sadzawce.

Zdarzają się jednak rzeczy osobliwe. Zdarza się, że gromadka ludzi traci z pośród siebie — człowieka. Nic więcej, tylko człowieka. Czyli — bardzo dużo. A gdy człowiekiem jest przełożony — strata tem większa.

Jakże często słyszy się dziś narzekania na władzę. Narzekania poparte argumentami. Dzieje się to wyżej i niżej. Jednostka, odurzona władzą, nalepia na twarz maskę sakramentalnej godności, wdziewa koturny, na wszystkie sprawy podwładnych patrzy przez ramki paragrafu, obojętnie, i — conajmniej o jeden metr za wysoko. Nic dziwnego, że nie dostrzega wielu spraw, w ludzkich krzywiznach przysłoniętych twardą rzeczywistością. Patrzy bowiem okiem zimnem, uzbrojonem jeszcze zimniejszą literą prawa. Nie rozumie, że paragraf dopiero wówczas spełnia należycie swą rolę, gdy ożywia go wykonawca głębią swego rozumu i serca. Inaczej — tylko udręczenie siebie i innych. Tylko spustoszenie pięknych zamiarów i górnolotnych idej. Tylko wzajemne niszczenie nerwów, wzajemne kaleczenie uczuć i myśli o sobie. Słowem — pchanie rzeki pod prąd. A zdawałoby się, że sprawa tak prosta.

Prof. L. Bombicki, kier. szkoły powsz. im. Staszica w Bydgoszczy, rozumiał swą trudną rolę przełożonego. Na wszystkie sprawy patrzał ani z wysoka, ani z pod ziemi, lecz z tego miejsca, skąd padające wejrzenie nie doznaje rozszczepień. Patrzał rozsądkiem i sercem. I dlatego tak rzadko się mylił. Podwładnych nauczycieli traktował jak równych sobie, wiedząc, że razem z nimi pełni trudny i odpowiedzialny obowiązek, jakim jest prowadzenie szkoły i wychowanie bezmała tysiąca młodzieży. Do każdego z grona odnosił się z koleżeńską serdecznością. A jeżeli mu wypadło z racji swego urzędu powiedzieć komuś słowo przykre, co zresztą jest rzeczą nieuniknioną, w takich razach sam cierpiał najwięcej. Nieraz długie chwile męczył się sam z sobą, roztrząsał niby jasną a jednak wątpliwą sprawę: czy istotnie ma rację? Czy zarzutu nie da się czemś usprawiedliwić, oddalić, aby pohopnie kogoś nie skrzywdzić. Zdawał sobie sprawę, że praca nauczyciela jest niezwykle ciężka i wyczerpująca — więc należy ją ułatwiać, a nie utrudniać. Postępując w ten sposób, znalazł sobie w gronie gorliwych współpracowników, których nie nakazem, ale szlachetnem i ludzkiem postępowaniem, oraz własnym przykładem, zmuszał do wytrwałej i wytężonej pracy. Taka praca mogła być wydajną, bowiem odbywała się w atmosferze przyjacielskiej życzliwości i obustronnego zaufania. Każde słowo kierownika, miłe czy mniej miłe, było zawsze respektowane, gdyż czuło się aż nadto, że zanim zostało wypowiedziane, przeszło przez silną kontrolę głębokiego umysłu i doświadczenia życiowego, że w tej wędrówce przeszło tak że przez ciepły prąd serca. Tego serca, które często potrafi lepiej wykryć prawdę, niż szkiełko mędrca.

Temi zaletami pozyskał sobie kier. Bombicki nietylko grono nauczycielskie, ale dziatwę szkolną oraz rodziców. Na tych zaletach poznały się władze szkolne, które powołały prof. Bombickiego na stanowisko inspektora szkolnego w Chojnicach. Stanowisko odpowiedzialne. Ale wybór trafny. Bo jeśli w Polsce autorytet władzy ma stać się zjawiskiem powszechnem — dokona się to wówczas, gdy tacy właśnie ludzie zajmować będą wyższe stanowiska.

Odejście prof. Bombickiego z Bydgoszczy wywołało wiele żalu i wiele łez, co wyraziło się z największem natężeniem na pożegnalnej akademji w szkole im. Staszica. W tem wszystkiem pocieszającym jest fakt, że nasze władze umią oceniać ludzi, i że prof. Bombicki na nowej placówce jeszcze szerszy zaciąg ludzi zjedna sobie i pociągnie swemi zaletami i entuzjazmem do pracy dla wielkiego dobra. Że dla nauczycielstwa w swoim obwodzie będzie nietylko kontrolerem wyników pracy, ale w pierwszym rzędzie wychowawcą, doradcą i przyjacielem — jak był dotychczas na terenie Bydgoszczy. Jego władza nic na tem nie ucierpi: przeciwnie — zyska na prawdziwym szacunku i zaufaniu.

I niech wie, że każdy jego sukces odbije się miłem echem w Bydgoszczy. Zwłaszcza wśród tych, którzy mu tak wiele zawdzięczają. Wśród których tak wiele zostawił dobrych myśli o sobie.

Dewu.

Jeszcze nie rozpoczęto zbiórki — już sypią się dary!

Podziękowanie za złożone ofiary na bezrobotnych

Z okazji „Tygodnia Pomocy Bezrobotnym", który odbędzie się w czasie od 1 do 8 marca 1936 r. **złożyła jako pierwsza Komunalna Kasa Oszczędności m. Bydgoszczy ofiarę w kwocie 3.000 złotych.**

Dziękując Instytucji tej za tak hojny dar zwracam się z gorącą prośbą do innych instytucji tak finansowych jak przemysłowych i handlowych o pójście w ślady Komunalnej Kasy.

* * *

Firma „Fema" Sp. Aks. Fabryka Wyrobów Metalowych w Bydgoszczy w osobie **p. Dyr. Kazimierza Sokołowskiego** zaofiarowała bezpłatnie Komitetowi urządzenia „Tygodnia Pomocy Bezrobotnym" **10.000 sztuk grawerowanych odznak w formie łopatki,** które będą służyły do zbiórki pieniężnej w dniu 1 i 8 marca 1936 r., urządzonej na ulicach i w lokalach publicznych.

Za tak hojną ofiarę składam w imieniu Komitetu najserdeczniejsze podziękowanie.

Przewodniczący Komitetu
(—) L. Barciszewski
Prezydent miasta.

Obrady Zw. Pracowników Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy

W dn. 22 i 23 bm. obradował w Bydgoszczy okręgowy walny Zjazd delegatów i prezesów Kół miejscowych **Związku Pracowników Poczt, Telegrafów i Telefonów.** Przed rozpoczęciem obrad w Resursie Kupieckiej uczestnicy Zjazdu obecni byli na nabożeństwie, odprawionem na intencję Zjazdu. W toku kilkugodzinnych debat Zjazd wysłuchał sprawozdań z całorocznej działalności Zarządu Okręgowego Związku w Bydgoszczy, oraz dokonał wyboru nowych władz Okręgu.

Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu obrad zjazdowych zamieścimy w numerze jutrzejszym.

Tow. Restauratorów na posterunku zawodowym i społecznym

Dnia 20 bm. w godzinach wieczornych odbyły się w lokalu restauracji Rzeźni Miejskiej plenarne obrady Tow. Restauratorów w Bydgoszczy, zagajone przez prezesa p. Kocerkę. Po odczytaniu protokółu z obrad zeszłorocznych nastąpiły komunikaty Zarządu, dotyczące w przeważnej mierze ostatniego jubileuszu. O rozgłosie Towarzystwa i jego estymie świadczy pismo nadesłane w związku z jubileuszem przez Syndykat hotelarzy francuskich z Paryża, zredagowane w tonie bardzo serdecznym i przepraszające za nie wysłanie na uroczystości bydgoskie przedstawiciela restauratorów francuskich. Pozatem Zarząd Towarzystwa otrzymał kilkadziesiąt listów z powinszowaniami ze wszystkich stron Polski. Dużym sukcesem Zarządu jest obniżka podatku komunalnego do państwowego podatku o sprzedaży napojów alkoholowych ze 150 na 100%. Przewodniczący zreferował zkolei apel wystosowany do Towarzystwa przez lokalny Komitet Funduszu Pracy w sprawie wzięcia udziału w organizowanym „Tygodniu Pomocy dla Bezrobotnych". Apel ten został przez obecnych bardzo życzliwie potraktowany. Zebrani zobowiązali się do sprzedaży znaczków Komitetu i przykazywania imiennego Komitetowi Funduszu Pracy uzyskanych ze sprzedaży wpływów. Ponadto zebrani uchwalili wyasygnować 30,— zł. na cele budowy pomnika na grobie jednego z powstańców wielkopolskich. Doraźna zbiórka na rzecz Towarzystwa Popierania Szkoły Polskiej Zagranicą dała 33,— zł. W dalszych komunikatach Zarządu poruszono szereg spraw wewnętrznych. M. in. uchwalono wystąpić z wnioskiem do Monopolu Spirytusowego o nielakowanie butelek ze spirytusem, lecz zamykanie ich t. zw. kapsółkami, gdyż lak odpada, co naraża restauratorów na zarzut podawania gościom butelek napoczętych.

Za świąteczne frykasy — odpokutują w poście

Pechowa spółka — Kalarus i Śpiewak

W okresie przedświątecznym, w połowie grudnia ub. roku, kto żyw — starał się o nieodzowne delicje „gwiazdkowe", dbając zwłaszcza o to, by przez okres dwóch dni Świąt nie brakło wieprzowiny i chleba, jako potraw najpożywniejszych. Dwaj 19-letni „wyedukowani" bezrobotni: **Władysław Kalarus i Kazimierz Śpiewak z Ossowejgóry pod Bydgoszczą,** nie mając żadnego zawodu, nie mieli również posad, a co zatem idzie — nadzieja miłego spędzenia Świąt przedstawiała się dla nich gorzej niż blado i niewyraźnie. Zaradni młodzieńcy uzgodniwszy swoje poglądy, by nie zostać „na lodzie", już w nocy na 10 grudnia udali się do zagrody rolnika Bernarda Bukolta i włamawszy się do chlewu, skradli tucznika. Zwierzę padło pod toporem złodziei, a następnie zostało sprawiedliwie podzielone w zagrodzie sąsiadki poszkodowanego, 31-letniej Marji Biernackiej na części, do podziału których przypuszczono również 29-letniego Piotra Śpiewaka i 39-letniego Franciszka Miturę. Ci ostatni dwaj wspólnicy pomogli złodziejom w ukryciu łupu przed okiem policji. Kilka dni później złodzieje włamali się do śpichlerza rolnika Edmunda Tańskiego w Prądach, gdzie zaopatrzyli się w trzy kwintalowe wory mąki. I ta zdobycz została przy pomocy wspólników ukryta tak zręcznie, że nikt nie przeszkodził hultajskiej paczce w konsumcji mięsa i białego chleba.

Sprawa wydała się dopiero później, w rezultacie czego wszyscy wymienieni, nie wyłączając pomocników Kalarusa i Śpiewaka znaleźli się przedwczoraj na ławie oskarżonych. W wyniku rozprawy sąd skazał **Kalarusa na 8 miesięcy więzienia, Kazimierza Śpiewaka na 9 miesięcy więzienia,** brata jego Piotra na 100 zł grzywny, Marję Biernacką na 4 tygodni eaesztu, oraz Miturę na 100 zł grzywny. Kalarus i Biernacka, dotąd niekarani skorzystać mogli z dobrodziejstwa ustawy o warunkowem zawieszeniu kary, wobec czego sąd sprolongował im odbycie kary na 3 lata, natomiast Kazimierz Śpiewak rozpocząć będzie musiał swą pokutę już w okresie Wielkiego Postu.

Cel nie uświęca środków...

24-letni robotnik **Fabjan Garbarczyk** z Bydgoszczy nie chcąc marnować bezużytecznie czasu, którego — jako bezrobotnemu — nie brakowało mu od dawna, zapoznał się nieco z techniką ślusarską. Przypuszczając, iż jako ślusarz prędzej znajdzie jakieś zajęcie — Garbarczyk postanowił zdobyć jaknajprędzej kilka najważniejszych narzędzi ślusarskich. Każdy powinien się we własnym zakresie doskonalić i uczyć, to też nie można wziąć za złe Garbarczykowi, że z robotnika pragnął się zamienić w fachowca, jednak cel ten zrealizował ambitny pracownik fizyczny przy pomocy środków z gruntu niedozwolonych. Garbarczyk mianowicie w grudniu ub. roku skradł komplet potrzebnych narzędzi p. Jadwidze Leśniewskiej zam. przy ul. Orlej 58.

Za czyn swój Garbarczyk zasiadł onegdaj na ławie oskarżonych Sądu Grodzkiego, który uwzględniając okoliczności łagodzące wymierzył mu stosunkowo niską karę 4 miesięcy aresztu, a ponadto zawiesił **wykonanie wyroku na 2 lata.**

Tabela wygranych 2-go i 3-go dnia ciągnienia loterji

Dokończenie III. ciągnienia

110705 819 111288 442 86 793 890 112187 811 113424 766 114765 115436 736 88 116283 941 117496 546 118018 119655 729

120115 578 655 803 83 914 60 121356 740 122054 123226 701 890 124171 125363 126783 128086 647 129014 19

130042 167 85 591 884 131203 488 882 973 133298 357 134078 385 457 76 929 135028 255 635 84 136577 760 137191 296 139214 62 716

140234 591 712 141052 333 91 142175 390 143132 434 685 1441778 548 62 783 145176 348 572 874 1461230 527 644 947 147423 646 819 71 92 148613 977 149056 160 481

150490 151819 152666 797 874 153965 155772 156212 310 697 809 13 945 157135 271 81 708 156[illegible] 614 159947

161218 315 162266 92 617 705 163275 319 62 165240 828 77 166217 56 306 779 167478 557 840 73 168452 787 169322 854

170257 774 171317 172383 776 173204 469 603 174441 648 877 175513 851 176005 177075 178083 616 787 931 61 179562 72

180038 500 702 181743 182577 784 183077 427 697 721 829 184128 363 485 898 186743 187011 32 348 188112 589 956 189119 623 795 842

190311 776 191627 713 192283 537 71 650 711 193732 824 194147 607

IV ciągnienie

50.000 zł. na Nr.: 122152
25.000 zł. na Nr.: 183671
10.000 zł. na Nr. Nr.: 44357 178981
5.000 zł. na Nr.: 188596
2.000 zł. na Nr. Nr.: 27371 122325 142333
1000 zł. na Nr. Nr.: 12677 35027 39085
500 zł. na Nr. Nr.: 10209 61659 62006 133867 171118 189624
400 zł. na Nr. Nr.: 25586 44812 45055 52939 83698 92400 103106 131942 135490 188632
200 zł. na Nr. Nr.: 2826 4546 5419 7196 8667 13176 14732 23412 23508 27526 38458 59643 76818 79424 107806 134439 139926 153988 158500 174102
150 zł. na Nr. Nr.: 2189 3212 16582 43156 49997 59203 64905 92961 93867 99951 103015 116538 120492 121969 124610 131254 131689 162063 174250 177704 178052 179551 179726 189128 194293

Wygrane po 100 zł.:

9 1066 2519 698 3656 4953 5594 6673 7000 477 583 792 878 923 9521

10083 958 11083 640 12842 962 13128 778 874 14215 577 92 16122 627 17349 18715 19105

20038 234 673 21066 98 238 483 764 22239 844 64 23098 773 815 24788 26016 27026 255 489 29592 861

31646 32266 33237 36291 321 703 921 37205 543 38166 480 96 39005 145 64 326

40405 41273 42015 43656 44795 973 84 45651 46067 187 943 47732 48617 49724 993

50158 317 644 51100 53506 55141 311 663 56232 85 559 57601 92 58168 433 59095 112

60304 61340 729 62339 630 63641 64364 65175 203 66659 67325 644 68191 552 727 69558 641

72303 46 407 595 625 74347 77118 64 384 553 779 861 78022 542 688 898 79208 446 80010 81351 497 552 82777 99 83279 85202 596 86264 906 33 87101 60 540 88280 89109 231 437 613 90399 92988 93013 105 220 68 801 940 94818 95254 96596 98187 930 99185 307 765 802 100764 101355 655 102512 763 868 82 104631 105012 222 307 868 106793 107198 479 624 845 95 108170 109583 110227 111077 515 657 765 979 112573 84 113045 784 114041 128 614 115060 601 116545 794 117220 118239 875 119118 367 121593 876 122403 752 64 886 123123 68 399 981 125141 126191 253 127248 128028 92 580 669 966 130464 556 131271 643 854 132356 133561 134663 135341 136097 230 137863 138154 140096 288 402 141983 142799 143114 369 144582 145422 146473 779 147161 732 151769

152445 153565 907 154064 155449 157226 427 858 159853

160156 229 162160 839 163705 94 164129 484 166435 575 79 167201 168763 169971

170313 171276 172056 968 176606 703 36 174069 459 175216 660 739 176008 43 958 178508 807 968 179851

180577 623 967 182278 518 879 184010 411 587 185053 558 65 186262 187800 189686 967

190125 63 191648 192175 263 193305 491 926 194501

Wygrane po 50 zł.:

222 1927 4164 859 938 64 5246 639 956 6056 235 325 560 7718 8111 221 59 722

10233 356 11308 692 866 12916 13889 14648 725 16275 523 29 848 17086 18232 867 19332 873

20412 627 711 896 21480 548 716 36 22219 305 6 63 556 809 23224 424 904 25901 26649 27370 98 28229 29103 71 902 63

30165 463 588 741 968 31457 72 522 634 860 32413 33984 34267 722 35087 521 664 36859 37316 750 922 38561

40042 193 958 41058 42257 546 43630 993 44033 556 678 45583 46144 200 799 968 47107 48190 872 49320

50242 577 51148 441 53615 767 54520 55285 57196 305 525 58667 77 913 59100 454 812 945 57

60801 61320 25 404 650 714 80 814 62675 883 63702 829 64246 947 65747 818 66098 602 67099 655 69169 777 944

70234 890 71427 950 73741 74706 75211 797 76112 253 831 960 77539 78490 809 906 79157 397 935

80377 81131 82760 83233 84625 854 85249 88400 71 610 911

90232 374 512 60 724 854 91015 415 28 846 965 92520 94443 600 95755 967 96404 97063 99024 37 625 968 82

100126 570 102238 380 605 103678 104433 757 105333 694 882 106644 926 107079 468 108485 505 109888

112160 434 567 113168 258 494 114187 373 79 116399 417 684 704 117242 593 118168 119507 865

120125 388 923 121331 4446 656 122167 297 914 123038 242 626 717 996 124247 338 464 770 904 20 125113 236 126257 71 664 770 127533 797 812 42 128644 129176 379 935

131334 696 813 133839 134065 521 915 135084 817 136137 276 663 879 137319 432 663 921 138275 345 751

140205 28 568 941 141282 142339 401 505 56 143109 256 976 144193 323 146016 147090 813 74 148028 874 149035 49 624

152326 505 32 153418 502 881 924 154316 97 422 801 155027 199 210 323 156471 815 157055 150 936 158364 780 159175 531 84 879

150097 398 447 756 151213

160083 563 839 161152 397 503 162021 128 338 497 814 163139 608 706 164197 354 663 812 165016 246 899 166257 665 167112 332 168409 169767

170196 887 171664 893 999 172326 696 916 173383 349 79 708 78 855 17412[illegible] 564 651 175748 176648 64 827 177132 807 11 178731 923

181053 387 836 182035 233 847 183295 624 730 184304 34 565 972 185000 214 354 186884 941 187270 445 767 188286 96 344 469 650 960 189692 98 843

190011 380 191253 308 192147 297 370 676 810 61 193646 194631

3-ci dzień

GŁÓWNE WYGRANE

I i II ciągnienie

10.000 zł. na nr.: 100996.
2.000 zł. na nr. 139808.
1.000 zł. na n-ry: 56240 73074 180243 193629.
500 zł. na n-ry: 22326 72944 75867 127344 152503.
400 zł. na n-ry: 10317 41879 111546 138177 173589.
200 zł. na n-ry: 2903 19684 20110 22779 39334 55299 71386 79126 124362 158394 161084 167396 194343
150 zł. na n-ry: 2457 10788 21292 22483 39865 53975 57161 70697 73261 107951 113261 122871 124925 126918 141116 145297 155758 159302 804 164266 174679 976 182961 187838

WYGRANE PO 100 ZŁ.

549 660 1065 156 396 443 544 2023 66 93 514 803 949 55 3314 512 655 916 5521 76 6012 973 7146 385 721 8169 91 304 586 9039 516 710 53

10026 11002 4 340 84 419 735 816 13508 14561 15078 406 16114 205 75 700 17669 988 18266

20040 322 53 531 76 724 21161 773 864 22305 730 880 951 23439 626 72 95 24146 25347 470 540 26068 590 694 853 76 27809 935 46 28065 203 84 930 87 29055 346 68 579

30124 293 395 421 756 62 80 31052 259 358 480 50 231 853 939 98 32177 794 970 33989 34032 603 867 35499 567 770 36573 37491 644 62 940

38140 840 975 76 39324 419.

40144 460 41684 42165 243 763 944 43028 472 561 783 96 44097 214 462 693 751 45152 527 910 55 84 47599 902 48327 416 49274 527 911.

50094 305 43 55 651 94 51056 446 69 604 20 985 52077 228 74 53147 388 426 83 54652 55322 916 64 56793 967 57000 123 900 58604 879 59062 340 48 755 84

60298 582 687 61661 709 62825 992 63763 64093 262 633 65314 451 541 602 66322 439 691 620 81 790 67033 267 78 501 46 746 69149 418 553 621.

70516 71270 838 72556 624 73488 870 74555.

76088 445 77363 425 685 763 866 78062 133 313 79025 122 457 74 575 819

80739 965 81113 64 208 562 893 82023 569 83182 255 301 764 933 84588 85447 580 773 983 98 86219 322 85 502 87203 88421 542 73 89702 806

90809 91437 534 924 75 92265 790 982 93424 25 31 61 504 654 963 83 94330 41 51 52 738 853 95127 65 96007 97498 539 836 98074 716 924 99071 157 375 87 657 772

100264 101124 253 86 346 419 43 102136 530 901 94 103460 799 104133 519 29 58 666 855 978 105064 386 106183 206 20 72 464 107010 601 870 108661 109000 698 946

110008 333 40 111540 926 112501 761 113127 37 414 787

114199 261 394 753 115412 116171 256 88 337 908 117002 114 21 337 533 118197 444 650 119004 155 470 552 880 992 120636 816 121306 686 122149 123304 410 564 124207 125789 872 126374 518 127467 829 993 128069 440 129791 811 130175 668 862 131126 982 98 132149 298 133123 80 205 718 806 134085 261 680 135212 99 352 587 95 136183 519 640 799 844 137194 328 497 138131 480 622 953 139138 572 140127 425 879 141155 82 439 93 763 142320 658 143856 978 144040 102

207 572 670 721 807 57 145048 276 310 432 868 905 147661 148020 121 45 614 69 701 54 149139 225 542 917 150149 436 966

152158 337 65 153011 736 837 911 35 154295 425 531 612 868 155418 156065 100 43 573 84 791 157642 158083 151 248 408 649 159448 49 518 48 69 652 793 874 959

160651 806 987 161266 162267 461 661 944 163239 379 164228 309 682 165009 97 123 303 166124 540 167206 737 975 168415 886 956 169115 636

170230 357 504 7 44 973 172466 506 894 173621 174276 447 175626 176603 764 177026 208 757 178525 179411 759

180173 300 624 182412 699 758 183270 431 589 184412 53 185052 275 592 725 910 186655 187691 877 188197 209 653 189223 615 769

190173 500 191475 501 18 192797 193339 79 651 194197 506 38 848 91

WYGRANE PO 50 ZŁ.

15 47 66 193 318 513 603 783 97 941 1047 68 410 675 742 952 2213 88 634 96 3030 229 963 76 4138 200 372 409 91 602 764 78 978 5302 98 524 709 825 6106 250 434 604 29 88 790 970 7018 73 74 116 426 514 726 37 46 902 8533 670 767 9011 186 205 25 64 351 577 864 83 90

10213 457 718 31 61 887 928 66 99 11027 210 357 418 27 525 935 12012 339 700 67 804 13323 640 872 14146 400 845 15084 130 47 210 476 99 725 33 16838 925 69 17099 652 85 18648 56 19210 75 469 81 937

20063 114 597 885 907 21082 105 74 201 345 403 94 630 38 44 882 22016 61 551 636 734 977 23690 24471 573 665 25048 352 777 834 26206 73 313 27109 39 343 662 833 28732 90 820 52 89 951

29142 60 696 762 818 50 88

30240 684 889 31203 70 597 32330 477 556 725 847 33068 202 404 34154 830 955 35000 176 274 36003 168 213 463 595 930 37274 84 444

39116 601 39182 507 40 99 681 757 968.

40100 302 604 705 7 917 41079 178 393 42029 360 418 797 852 43243 403 11 521 25 75 80 634 54 731 957 44055 690 806 964 45039 254 984 46028 202 5 44 309 58 459 628 73 756 64 988 47889 48227 379 606 31 56 891 971 94 49134 224 56 522 86 651 86 729.

50230 408 51054 90 255 327 466 72 83 564 663 843 968 52201 21 304 30 489 558 665 861 996 53216 54047 388 598 55091 222 462 532 732 822 54 56805 908 45 55 57701 3 825 63 935 43 90 58107 708 869 59014 139 290 641 987.

60415 793 61472 582 733 40 821 94 62475 791 809 63070 377 556 831 49 968 64107 25 669 967 65010 124 206 97 332 66017 350 58 976 67507 603 56 811 996 68152 89 305 562 682 69244.

70000 728 990 71022 48 240 732 72855 73390 510 631 835 74039 275 610 934 75540 927.

76163 314 22 77477 79 883 78088 132 444 46 503 808 17 964 79209 326 650 865 991

80186 200 762 81038 503 82280 879 956 83081 144 506 761 84139 380 98 514 85539 74 617 75 77 751 987 86433 582 823 960 87098 203 559 688 795 88230 541 947

90219 83 589 636 91215 396 517 671 92178 298 763 93072 309 463 611 941 94379 893 950 95067 77 172 434 578 720 90 854 998 96132 295 334 919 97520 697 744 98631 99129 78 549 662 964

100085 92 202 99 398 588 94 683 808 101184 459 79 831 45 57 909 102588 103152 280 418 655 800 903 104063 74 84 177 470 559 77 626 943 105296 498 642 81 818 22 106228 349 469 107318 586 108234 462 540 645 862 66 915 109133 528 79 957

110066 97 838 73 111480 556 794 112090 261 415 686 756 113065 313 51 76 660 719 39 49 51

114143 63 283 715 999 115085 137 236 341 116113 73 446 694 917 117096 173 306 82 421 929 72 118025 281 413 734 823 906 26

120002 179 202 95 699 871 121329 802 122105 358 720 929 40 73 75 123260 439 561 678 947 124089 147 238 625 40 961 125033 266 449 522 616 97 126249 68 449 751 127015 53 349 640 753 64 128289 327 508 51 813 129083 836

130018 305 516 93 687 131625 40 73 910 61 76 132289 415 38 878 81 97 133108 201 19 473 577 734 817 25 901 134157 72 505 634 730 852 135233 335 52 490 506 744 136055 431 919 137686 741 824 138073 107 52 730 895 918 139500

140423 517 876 141129 314 572 91 142061 437 501 643 93 143284 349 573 664 144006 493 752 977 145154 214 37 321 660 925 146043 453 85 702 147095 112 18 294 421 548 860 903 148048 448 954 149176 407 509 914 22 64

150253 454 606 747 92 151132 730 65 965

152593 601 730 61 153293 698 705 956 154289 370 853 82 940 155077 156313 579 952 157508 73 80 611 158122 303 523 721 159074 607

160020 755 161274 302 42 609 162085 163173 214 50 566 87 846 56 66 164122 58 477 505 612 58 61 701 838 49 165352 54 571 796 166006 227 325 585 705 806 17 909 12 167339 94 507 652 73 933 168474 169086

170024 204 41 499 507 94 817 24 171070 76 145 556 92 607 32 172615 946 173077 251 447 48 683 766 807 174013 90 157 70 74 98 365 573 666 80 801 22 175035 636 48 746 813 14 176091 99 322 50 400 605 61 935 177180 715 178117 414 555 869 179510 662 894 959

180052 154 265 426 701 55 866 181044 413 549 95 182249 488 521 183059 182 88 90 200 443 86 559 615 72 184100 209 11 53 620 95 725 834 185104 578 623 186280 864 187278 571 85 188354 409 519 189141 405 546 638 725 929

190266 349 515 629 721 191063 102 290 95 458 192108 61 727 918 96 193050 238 320 61 526 724 817 194195 657 778 970 88.

III-e ciągnienie

Złotych 100

1202 627 977 2109 3072 273 447 772 941 4296 6290 955 9580

10132 11519 12413 13418 14476 912 15618 16808 81 17767 78 18709 19702

20188 632 92 726 21024 100 726 23084 162 664 24566 619 25193 481 26391 499 27280 783 854 28001 228 29089 512 702

30903 31276 32527 33203 35950 36050 552 37056 251 579 740 38341

40769 41039 331 531 42698 43544 44717 45890 47784 48173

50031 502 30 51002 52699 840 42 987 53127 733 55179 56509 894 57325 470 58365 985 59104 89 917

60004 20 61069 110 62284 497 667 64299 536 67 756 65616 67374

72941 73052 242 927 74298 75594 76098 731 98 77236 78618.

82283 650 891 83296 84248 85057 87749 859 89042.

91608 906 92183 347 737 93451 597 759 936 94326 96262 321 97948.

100214 361 577 101025 547 801 102442 881 103634 104842 105120 551 696 106631 869 943 107378 108374 629.

110317 48 112301 753 977 113007 32 308 116826 915 117345 581 118241 382 405.

120567 121408 762 122986 123221 505 849 66 125937 126499 692 867 127429 129144 754 996.

130357 804 956 92 132194 512 133067 132 235 862 134202 135655 85 136288 858 137410 138167 139270 621.

140577 85 141876 142137 633 761 143527 75 919 144449 145776 146838 147940 49 148054 433 44 149246.

150445 151301.

152747 153221 490 904 154380 811 155335 667 156511 157294 866 90 158012 100 319 569 161115 805 162453 767 163228 164340 517 820 165039 305 59 995 166305 982 167376 168933 169614 54 170936 171386 172085 346 74 751 173043 147 454 956 174323 175490 177116 178249 471 180172 181418 185005 8 49 590 186637 937 188150 58 615 748 189202 190172 419 33 538 852 191175 673 194386

50 złotych

1868 82 2042 3009 409 525 646 4141 5458 804 6008 218 466 817 51 7098 246 536 655 702 52 8014 197 905 8321 791

10156 575 978 11495 882 99 12174 460 632 49 738 967 13588 14077 757 15037 345 682 16202 25 93 476 730 17015 571 660 709 18477 19178 666 833

20071 154 80 494 600 820 935 21092 250 518 22200 314 607 831 905 23122 54 259 772 859 25182 257 911 78 26320 27648 28073 513 775 29228 452 732

30580 31317 768 73 32006 130 322 34801 958 35120 610 720 51 36157 250 581 37667 806 68 38851 966 39486

40314 41102 343 426 50 872 42204 378 44671 45472 996 46473 48805 49528

50774 51200 543 936 52438 647 95 707 876 53193 643 924 54089 134 366 708 56 55106 87 919 54 56032 163 976 57191 709 58537 59222 926

61066 277 558 62571 63097 106 636 859 64509 648 704 65603 753 66155 61 716 69548 629

70325 999 71119 522 723 980 72406 522 74488

76421 33 77049 206 552 992 78236 484 946 79611.

82053 249 421 731 58 875 972 83256 84805 87083 524 907 88945 61 89026 68 175 268 735.

90066 149 580 755 91566 92038 695 93797 928 95645 777 96680 98769 99345

100852 101122 42 93 696 102143 103792 104892 105787 98 106181 283 788 845 65 107056 287 585 108189 523

110312 712 111100 112740 81 857 947 114037 312 784 115122 539 842 116231 118347 945 119174 246.

120326 502 91 998 121066 286 724 811 928 122892 123013 210 347 463 124170 273 528 849 67 941 125339 642 69 126048 172 362 618 708 17 811 127228 505 128581 720 885 129442 607 10.

130072 81 163 131631 832 132601 838 133399 594 98 621 704 136563 682 868 938 93 137087 99 317 594 935 138129 40 850 956 139854 983.

140222 58 590 142195 421 143584 144638 728 802 145328 605 146231 437 910 147081 148029 349 523 149898.

150748 825 151301.

152878 153417 154860 155383 520 604 156324 821 32 957 157262 370 87 521 158026 522 51 159253 409 881

160477 700 161375 162560 86 979 163537 649 711 164257 166715 95 167433 641 168108 39 65 228 547 88 794 814 169462

170391 541 897 171485 662 172331 173158 458 605 44 994 174060 137 290 175860 176406 621 177107 246 306 691 834 178438 749 73 89 179234 84 325 421 712 816

Stulecie gimnazjum biskupiego w Pelplinie

Dnia 6 kwietnia br. mija sto lat od założenia gimnazjum biskupiego **„Collegium Marianum“ w Pelplinie.** Gimnazjum to położyło wielkie zasługi dla polskości Pomorza i wychowało licznych przedstawicieli inteligencji pomorskiej. Dla uczczenia tej tak ważnej rocznicy zawiązał się specjalny komitet, który wydaje monografję zakładu, z licznemi ilustracjami, opracowaną przez byłego ucznia „Collegium Marianum“ **ks. prał. Pawła Czaplewskiego.** Monografję tę prześle się wszystkim byłym uczniom „Collegium Marianum“ wraz z zaproszeniem na **wielki i uroczysty zjazd, który odbędzie się przy końcu czerwca br. w Pelplinie.** W tym celu uprasza się wszystkich byłych uczniów „Collegium Marianum“ w Pelplinie o łaskawe nadsyłanie do Dyrekcji tegoż gimnazjum swych adresów i adresów znajomych kolegów.

Aresztowanie redaktora „Danziger Volksstimme“

W piątek w południe zjawili się w redakcji dziennika socjalistycznego „Danziger Volksstimme“ urzędnicy gdańskiej policji politycznej, którzy po przeprowadzeniu rozmowy z odpowiedzialnym redaktorem p. Adomatem w sprawie arytykułu pt. „Wgląd za kulsy“ przeprowadzili rewizję w biurku A. Numer „Danziger Volksstimme“, w którym artykuł ten się ukazał, został skonfiskowany.

Następnie policjanci zabrali pakę rękopisów i wezwali redaktora Adomata do towarzyszenia im na prezydjum policji, gdzie nastąpiło jego aresztowanie. A. podejrzany jest rzekomo o współudział w jakimś czynie karalnym. O jaki czyn chodzi, niewiadomo. Redakcja „Danziger Volksstimme“ podjęła odpowiednie kroki celem wyjaśnienia sprawy aresztowania jej współpracownika.

Programy radjowe

Wtorek, dnia 25 lutego

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.30—6.33 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“. 6.33—6.34 Pobudka do gimnastyki. 6.34—6.50 Gimnastyka. 8.00—8.10 Audycja dla szkół. 8.10—11.57 Przerwa. 11.57 Sygnał czasu z Warsz. Obserw. Astronom. 12.00 Hejnał z Wieży Marj. w Krakowie. 12.03 Dziennik południowy. 12.15 Audycja dla szkół (dla dzieci młodszych): „O Fipciu co się nie chciał myć“ — obrazek wg. opowiadania Janiny Porazińskiej. 12.30—13.25 „Małe znane balety“ — Koncert w wyk. Ork. Kameralnej pod dyr. dr. Adama Hermana. 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego. 13.30 „Z rynku pracy“ 13.35—15.15 Przerwa. 15.15—15.20 Wiad. o eksporcie polskim. 16.00 „Skrzynka P. K. O.“ 16.15—16.45 Recital skrzypcowy Bronisławy Rotsztadtówny (z Łodzi). 16.45 „Cała Polska śpiewa“ — aud. prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 17.00 „Skarby Polski“: „Sole naszej ziemi“ — odczyt dr. Mieczysława Książkiewicza (z Krakowa). 17.15 Teatr Wyobraźni: słuchowisko oryginalne „Nicolo Paganini“ Stan. Nadzina, reż. K. Borowski. Obsada: Nicolo Paganini, Eliza Bonaparte, Jeannette Bonnet, Lafont. 17.50 „Skrzynka językowa“ — prof. Witold Doroszewski. 19.40 Wiad. sport. ogólne. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00—20.10 „Powiedzonka“ — monolog Alfreda Pelgara w przekładzie i wyk. Teofila Trzcińskiego. 20.10—20.45 Koncert w wyk. Ork. Symf. P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego i Stanisława Szpinalskiego — fortepian. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 „Obrazki z Polski współczesnej“. 21.00—21.40 „Jak się bawiono w karnawale 30 lat temu“. (Z pamiętnika aranżera) (ze Lwowa). Wyk.: Zwiększona ork. Tadeusza Seredyńskiego i Tom Mixner (konferansierka). 21.40—23.00 „Pożegnanie karnawału“. Wykonawcy: Ork. Symf. P. R. i Mała Ork. P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego oraz soliści: Maryla Karwowska, Aleksander Hernes, Podwójny kwartet Wokalny P. R. (śpiew) i Adam Aston (refreny). 23.00 Wiad. meteor. dla żeglugi powietrz.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA

6.50—7.20 i 7.30—7.50 Muzyka salonowa (płyty). 7.50 Program na dzień bieżący. 7.55—8.00 Parę informacyj. 13.35—14.30 Muzyka lekka (płyty). 15.20 Przegląd giełdowy. 15.30—16.00 Chóry rewellersów (płyty). 18.00 Drobne utwory fort. (płyty). 18.30 Pionierzy kaszubskiej sztuki ludowej: Gulgowscy. Odczyt wygł. Janina Groniecka. 18.45 Audycja poświęcona kształcącej się muzycznie młodzieży. W programie utwory skrzypcowe w wyk. Haliny Wojciechowskiej. Akomp. prof. Irena Kurpisz Stefanowa. Objaśnienia mag. Alfonsa Roslera. 19.09 Chwilka morsko-pomorska. 19.10 Program na dzień następny. 19.20 Koncert reklam. 19.35—19.40 Wiad. sport. z Pomorza. 23.05—24.00 Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA

14.00 Koenigswust. „Od drugiej do trzeciej muzyczka na świecie“. 14.15 Berlin. „Wesoły karnawał“ — gra ork. Bunda. 16.00 Berlin. Nowa muzyka kameralna: 16.00 Koenigswust. Popołudnie muzyczne w wyk. radjoork. pod dyr. Dobrindta. 16.00 Hamburg. Muzyczka przy kawie. 17.20 Praga Recital skrzypcowy. 17.50 Budapeszt. Utwory Czajkowskiego pod dyr. E. Dohnanyie'go. 18.00 Koenigswust. „Harfa i wiolonczela“ — koncert solistów. 18.00 Monachjum. „Melodje karnawału“ — wiązanka dawnych i nowych przebojów w wyk. ork. i solistów. 18.00 Leningrad. „Tannhaeuser“ — opera R. Wagnera. 18.45 Moskwa (WCSPS). Recital fort. Lili Krauss. 19.00 Koenigswust. Wiązanka tańców karnawałowych. 19.30 Brno. Program karnawałowy. 19.50 Anglia (Reg. Progr.). „Melodje wielkiego miasta“ — ostatnie przeboje. 20.10 Monachjum. Wielki wieczór karnawałowy. 20.10 Lipsk. „Zemsta nietoperza“ — operetka J. Straussa. 20.10 Berlin. „Berlin tańczy“ — muzyka tan. z różnych lokali. 20.10 Kolonja. „Karnawał 1936 roku“ — wesoły wieczór. 20.20 Anglja (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 20.20 Praga. „Karnawał i post“ — wesoła aud. 20.35 Rzym. Wieczór muzyki jazzowej. 20.35 Medjolan. „Cecilia“ — poemat religijny L. Refice. 21.00 Radio Paris. Wieczór oper: 1) „Cyganerja“ — Pucciniego. 2) „Pajace“ — Leoncavilla. 21.10 Strasburg. Koncert małego chóru wied. 21.30 Paris P. T. T. „Karnawał romantyczny w Paryżu“ — aud. muzyczna. 22.10 Wiedeń. Koncert karnawałowy. 22.20 Monachjum. Wieczór balowy. 23.00 Lipsk. „Wesoła noc karnawałowa“. 23.10 Anglja (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 24.00 Sztutgart. Koncert nocny.

II. U. 3/36. **POSTANOWIENIE.** 1643

1) Wydział Handlowy Sądu Okręgowego w Toruniu na posiedzeniu niejawnem dnia 19. 2. 1936 na wniosek kupca Bronisława Rosińskiego zamieszk. w Toruniu, Bydgoska 33, właściciela firmy „Bławat“ właśc. Bronisław Rosiński, Toruń, Szeroka 36, jako dłużnika o otwarcie postępowania upadłościowego postanowił w myśl art. 14 pr. upadł. wdrożyć postępowanie upadłościowe nad majątkiem dłużnika.

2) Wezwać wierzycieli masy, by zgłosili swoje pretensje do masy upadłościowej w ciągu 6 tygodni licząc od daty wdrożenia postępowania.

3) Zamianować sędzią komisarzem sędziego okr. Chmurzyńskiego w Toruniu, zaś syndykiem masy Ignacego Wierzbowskiego w Toruniu ul. Sienkiewicza 15. Zl. 69-9

Sygnatura: Km. 119/36. 1646

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Tczewie rewiru I. Mateusz Rogowski, mający kancelarję w Tczewie przy ul. Strzeleckiej nr. 7 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 28 lutego 1936 r. o godz. 11 w Pelplinie plac Br. Pierackiego nr. 31, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do małż. Witolda i Heleny Lipińskich, składających się z różnych mebli, urządzenia składowego, większej ilości przyborów biurowych oraz zabawek, oszacowanych na łączną sumę zł. 1.572,00.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Tczew, dnia 21 lutego 1936 r.

(—) Rogowski, komornik.

Do akt Nr. Km. 2554, 2645/35, 62/36, 79/36, 1192, 162, 1313, 1057, 114/35/II. 1644

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rew. II Józef Penk, zamieszkały w Gdyni ul. Leśna nr. 3 na zasadzie art. 601 k. p. c. ogłasza, że w dniu 25 lutego 1936 r. o godz. 10 w Gdyni, ul. 10 Lutego nr. 32 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 1 kredens nowoczesny, oszac. na 150,— zł;

o godz. 11 przy ul. Świętojańskiej nr. 86: 1 biurko dębowe, 1 pedałówka, oszac. na 300,— zł;

o godz. 11,30 przy ul. Lipowej nr. 7: 1 aparat radjowy „Philips“ 4 lampk. na prąd, oszac. na 200,— zł;

o godz. 15,30 przy ul. Morskiej nr. 65: 1 waga stołowa 15 kg i 9 cięż., 1 maszyna do szycia „Singer“, 1 biurko z obudowaniem, oszac. na 210,— zł;

Nast. dnia 26 lutego 1936 r. o godz. 14 w Chylonji-Lipowy Dwór: 1 komplet do pisania (alabaster), 1 induktor 3 magnesowy, 1 żarówka 500 wat.-100, 1 figurka gipsowa, 1 numerator (skrzynka tablo), 1 żarówka radjowa (Telefunken 904-5 sto, 1 kilim kolorowy, 1 etażerka do akt, 2 barjery 5 mb. dług. wyściełane drylichem, 1 dziurkacz do akt, 1 akumulator 80 amp. 6 volt, 1 termometr w oprawie met., oszac. na 259,— zł, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Gdynia, dnia 22 lutego 1936 r.

Komornik: (—) J. Penk,

Niemożliwe.

— Och, stokrotnie przepraszam, ale nie zauważyłem pani.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.
W W.M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tem jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie notowań Giełdy Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.20 zł
Z odnoszeniem do domu	2.50 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.89 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
„ „ z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 gd

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

UWAGI:
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpowiedzialny na Wejherowo: Tadeusz Gierat, Wejherowo, ul. Sobieskiego 18 a. — Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz: Wiktor Mielnikow, Grudziądz, Plac 23 Stycznia 17, I. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Leon Formański, Tczew, Kościuszki 1. —

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.